

Cilt: VIII

Mayıs 1932

Sayı: 3

DARÜLFÜNUN EDEBİYAT FAKÜLTESİ MECMUASI

11 MART 1991

FELSEFE, İÇTİMAİYAT, TARİH,
COĞRAFYA, EDEBİYAT

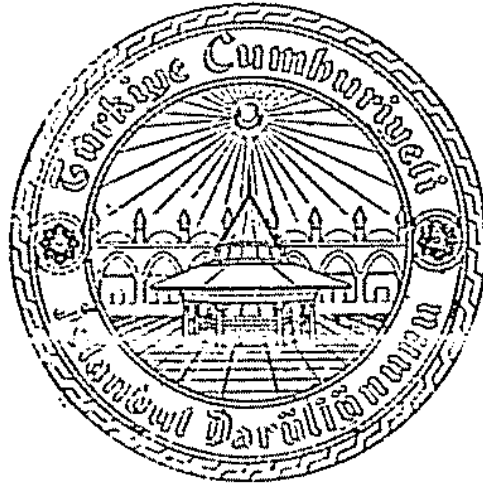
İKİ AYDA BİR NEŞROLUNUR

BU SAYIDA:

MAKALELER

Sahife

Türk hizmetinde Kırıl Tököli İmre : Ahmet Refik B.	3 - 60
Beynelmilel Ekonominin Coğrafi yeni safhaları : Macit B.	60 - 96
Şahsiyet ruhiyatı ve Testler usulü : Mustafa Şekip B.	96 - 106
Nüfuz kesafeti haritaları : Hamit Sadi B.	106 - 110
Bir tenkide cevap : Mehmet Emin B.	111 - 117

— İSTANBUL —
MATBAACILIK ve NEŞRİYAT
TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
— 1932 —

Türk hizmetinde
Kıral Tököli İmre
(1683 - 1705)

Muhibbi Âli Osmanım itaat üzreyim emre,
Kıralı Orta Macarım ki namım Tököli İmre.

Türkler Viyana'yı ikinci defa kuşattıkları esnada, türk ordusunda macar ekâbirinden biri çalışıyordu: Tököli İmre. Avusturya imparatoru Birinci Leopold, protestan Macarları ezmek istediği zaman Habsburg Hanedanının zulümlerine karşı macar toprağını müdafaa edenlerin başında Tököli İmre bulunuyordu. Avusturyalılar bunlara Salıplılar, Türkler de Kurslular namını vermişlerdi.

Tököli İmre, Kont Sebastian Tököli'nin oğlu idi. Babası, Avusturyalıların idama mahkûm ettikleri Nadasdi ile Zirini ve Frangepan'ın dostu idi. O da onlarla beraber, silâha sarılmış, ve telef olmuştu.

Tököli, Rakoci Görge'nin, Erdel Beğinin kızile evlendi. Tököli'nin Zirini İlona ile izdiyacı nüfuzunu bir kat daha arttırdı. Tököli başına bir ordu topladı. Avusturyalılara karşı durdu. Maksudı müstakil Macaristan'ın Kıralı olmaktı. Bunun için de Türklerin yardımına itimat ediyordu. Tököli o sırada 21 yaşında idi (1678). O asırda bütün Macarların ümitleri, velev istemiyerek olsun, gene Türklerde idi. Mayans Elektörürüne gönderilen bir muhtıradaki şöyle deniyordu: «Macaristan kiralığı öyle bir sefalet ve harabîye duçar oldu ki, eğer Allah hristiyan prensleri Macaristanı müdafaaaya sevk etmiyecek olursa, hristiyanların ve bütün milletlerin bu şehrahi elden gitmiş olacaktır...» Binaenaleyh, Macaristanı kurtarmak için Türklerin himayesine girmeyi tercih ediyorlardı. Tököli İmre de bu fikire taraftar olanlardandı.

Tököli'nin Türklere müracaatını Silâhtar Mehmet Ağa şöyle anlatıyor:

«Bin seksen üç tarihinde Yenova beylerbeğisi vezir Cerrah Kasım Paşa Sarvaş palankasın bina iderdı. Gelüb buluşdu. Muradım deri devlete iltica idüb dostuna dost düşmenine düşmen ve her ne canibe seferi hümayun iktiza eder ise dilü canımla hidmet itmek ve beni makargâhıma iclâs itdirmek üzre kulluk arz eyleyüb ve şimdiki halde Güle kurbinde iskân olunmaların niyaz eyledikde, akıbet endiş âdem idi, sizin gibi müteharriklerin arasına girenler baş ve candan çıkagelmişlerdir Bilâhare Devleti

aliyye ile Nemçe beğine nifak düşürüb nahak nice kan dökülmeğe baıdır. deyu rıza virmeıüb kovdu Ve tekrar bin seksen altı tarihinde bir takrib ile Âsitanei saadete âdemler gönderdi. Veziri âzam Fazıl Ahmed Paşa mukaddema Nemçe seferin kapadınca ne zahmetler çekmişidi Kat'â niyazların ısga itmedi Ve bu canibden dahi yüz bulmayıcak sükût idüb Nemçe ve Macar sınırlarında serseri gezerek hâliyâ veziri âzam Kara Mustafa Paşa sadrülvüzera oldukda tamai galib âdem olduğun haber alub haylı mal göndermekle buradına vasıl oldu Yani ki nişledi ise işledi şeame-ti mukarrer iken padişahdan ahidname alıvirdi Ve oldahi Devleti aliyye kanadile uçub konmağa başlıyub bu behane ile serhaddi islâm askerinin tûvanası dahi bunlara karışdı Hasılı Nemçe diyarına akınlar eyleyüb hasaratdan hâli olmamağla Kurs [1] tesmiye oldu Yunan lisanında Celâlî demekdir Bu eşkıyanın hareketi sulhe mugayirdir Sonra bizimkiler de serhaddi islâmın bir canibine yürürler deyu Çasarın başvekilinden veziriâzama nedenlû şikâyet kâğıdları geldi ise dinlemeyüb Padişaha dahi bildirmedi Kendü memleketlerin teshirini kasd iden taifeye karşımazız cevabın yazub gönderdi Gitdikce ruhsatın ziyade eyledi Oldahi işbu senei mezburede Budin beylerbeğisi Arnavud İbrahim Paşadan istizan idüb name ve azım hedaya ile deri devlete elçi gönderdi Veziriâzamanın Macar altunile gözün boyayub elinden giden Orta Macar memleketin yani ki makargâhı olan Kaşav ve Honod ve Filek ve anan muadil kale ve palanka ve kura ve varuşların Nemçe yedinden nez' ve istihlâsıyçün arzû niyaz idüb bir mikdar asker taleb eyledi Ve oldahi tama'belâsile Uyvar sulhünün müddetine iki sene kalarak nakzı ahdeyledi Ve senei mezbure recebinin beşinci salı günü elçii Divanı hümayuna davet ve ziyafet eyleyüb recce ulûfesi tevziinden sonra mu'tad üzre hilatleyüb arz odasında Padişaha buluşdurdu Namesin sonub pişkeşin arz eyledi Ve lisanen dahi Kırâlnın sözün söyleyüb yüzün yerlere süricek Erbabı hacata kapunuz meftuhdur Sözinizde sabit kadem olursanız memulunuzin mülzemi görilür buyurub Kırâlına isal itmek üzere bir mücevher topuz ihsan olunub mezun oldu Ve Bedun beylerbeğisi vezir Arnavud İbrahim Paşa Orta Macar memleketin Nemçe elinden tahlis ve Kırâlı mumailleyhe zabt itdirmek üzere serasker tayin olunub hattı hümayunu şevketmakrun ile kılıc kaftan gönderilüb...» [2].

Tököliye verilen ahitname Evaili safer 1093 tarihli idi. Ahitnamenin birinci maddesi mucibince «Gróf Tökli İmre dö Kirzmark [1] devleti aliyyemde nice zahmet ve meşakkat tahammülü ile daima sâdakat ve istikamet üzere olduğü ecilden» Orta Macar Kırâlı nasbediliyordu. Türkler Erde-lin şimalinde Tokay, Szatmar, Munkacs ve Onod havalisine Orta Macar derlerdi.

Nihayet Avusturya ile harp başladı. Türk ordusu Tuna serhaddine doğru ileriledi. Tököli İmre tekrar elçiler gönderdi. «Macar elçileri serapa yirmi iki nefer tevabilerile hilatlenüb ancak üç nefer kendülerin ve iki

[1] Kurucz

[2] Silâtar tarihi c I, s 742-743

[1] Kesmark

nefer kapu kethüdaların mirialem ve kapucı başıyla ve büyük mirahor yedlerinden ve yaklarından tutarak huzuru hümayunu mahabetmakruna götürüb zemin bus itdirdiler Ve kıralları tarafından getürdükleri nameyi sonub lisanen dahi kullukda sabit kadem oldukların ve beş bin meskûk altun hediyelerin arz idüb taşra çıkdılar.» [1]

Türk ordusu Essek önlerine geldiği zaman, Tököli İmre Kara Mustafa Paşayı karşıladı. Veziriâzam tarafından parlak bir surette kabul edildi:

«Badehu çavuş başile sipahiler ağası Kırallı merkumu ortaya alup getürdiler ve otak kapusunda atdan indirdiler Ortadan boyluca kumral sakallı levni saruya mail likası ma'kul kâfir idi Çavuş başile selâm ağası ve çavuşlar önüne düşüb içeru girdi ve iki tarafına selâm virerek terceman dahi yanınca üç direkli cergeye varub sofa üstünde vazolunan iskemleyle oturdu Kendü ile maan yirmi kadar âdemisi bile girdi Serdariâzam kallâvî destar ve erkân kürk ile içeruden gelüb defterdar ve reis efendi ve çavuş başi selimî destar ve erkân kürklerle ileruce yürüyüb ve selâm ağası aleyke alub perde dibinde suzenî mak'ad üzre iclâs buyurdukta çavuşanı Divan alkışladılar Ve ol mahalde Kırall dahi damenbus idüb giru iskemle yanına çekilüb ayağ üzere durdu Serdariâzam dahi Hoş geldin Otur deyu bendenüvazlık idicek oturmıyub bir dahi varub damenin bus eyliyüb giru çekildi Tekrar kuuda teklif itmekle iskemliye oturdu Temenna eyledi Ve andan serdariâzam kenduye hitab eyledi Dilü can ile kulak urub cevabını virdi Tekrar yine hitab buyurdukda ayağa kalkub kelâm tamam olmyınca oturmadı Ve tamam oldukda yine varub damenin bus idüb gelüb oturdu Ve kahve şerbet buhur geldi Ve âkabince bir âlâ serasere kaplı nimten kürk giydirildi Yine varub damenin bus idüb gelüb iskemlede oturdu Bundan sonra tercemanı divanî ve Grof Umnay ve Grof Peto ve Barkoçi Ferenc ve Petruççi İştuvan ve Kendirye Andirye ve Sisban nam altı nefer yakıynların Reis Efendi isimleriyle okıyub sairlerle cem'an yetmiş beş nefere varınca birer hilâl ilbas buyurılıb kiş kiş oldu Ve çavuş başile çavuşlar önüne düşüb taşrada atına bindi Ve tercemanı Divan ve iltifaten bir kaç ağa maan çadırları olan mahalle değin gitmek üzere tayin olundılar Ve yine geldiği âyini batıl üzre tirenpetesin çalarak gitdi Yakası ve çaprazı ve etekleri üzeri incu ile işlenme bir al çuka sıkma kontoş şeklinde bir libas giyüb ve başında kırmızı katife samur kalpak üstünde bir beyaz çelengi var idi Ve kendüsile gelen beşyüz kadar âdeminin cümlesi çelenkli idi.» [2]

Tököli İmre'nin Kara Mustafa Paşa ile mülâkatı, o gün, bu kadarla kaldı. İki gün sonra Tököli ile Kara Mustafa Paşa arasında ikinci bir mülâkat vukua geldi:

«Bu gün Orta Macar Kırallı Tököli İmre umuru seferiyye müzakeresi için muhtasar âdemlerle huzuru serdara gelüb içeru çergede mahfice üç

[1] Silâhtar tarihi, c 11, s 11.

[2] Silâhtar tarihi, c 11, s 21, 22.

saat mıkdar zaman oturdılar Ve kenduyi Beç'e kıral nasbedeceğini vaad ve Pojon kalesinin fethine namzed kılub yanına asakiri islâmdan vafir âdem tayin eyliyeceğini ilân eyledi Ve gidecek mahalde bir mücevher han-
çer ihsan buyurub beline takındı.» [1]

Kara Mustafa Paşa, Tököli İmre'yi daima iltizam etti. Kendisine ver-
dirdiği ahitname ahkâmını Tököli'nin düşmanlarına her zâman tanıtır-
mak istedi. Şöprün ahalisine karşı neşrettiği beyanname şu satırları ih-
tiva ediyordu: [2]

«Sebebi tahriri kitabı kalem ve mucibi tastiri hitabı rakam oldur ki
Siz ki Şöprün şehrinin ahali ve âyânı siz hâlâ şevketlû ve azamelû Padi-
şahı âlem penah ايداه الله تعالى و قواه Hazretlerinin tarafı hümayunu husreva-
nelerinden Orta Macar memleketi üzerine Kıral nasb olunan افتخار الامراء العظام
Tököli İmre ختمت عواقبه بالخير in Orta Macar tayifesinin reca ve ilti-
ması üzre tarafı hümayunu şehriyariden tayifei mezburenin yedlerine
inateyt ve ihsan olunan ahidnamei hümayunu şevketmakrun mucibince
Orta Macar tayifesinin nizam ve intizamı ve Devleti aliyyei şehriyarî ile
hilâfı sulhü salâh vaz'u hareket iden Nemçe tayifesinin افضل الله تعالى ahzi
intıkamı için yir götürmez asakiri islâm ile Nemçe memleketin tahrib ide-
rek olcanibe varılmak üzredir. Bundan sonra siz şevketlû ve azametlû ve
kudretlû Efendim Padişahı ruyi zemin Hazretlerinin sayei himayelerine
sığınub müşarünileyh Tököli İmre'ye itaat itmekle Devleti aliyyeleri kul-
luğun kabul iderseniz emnü eman üzre olub size ve ehlü ayal ve evlâdınıza
ve emval ve erzak ve emlâklerinize zarar ve güzend irişdirilmeyüb ziri hi-
mayei padişahîde hıfzû himayeden gayri nesne görmezsiniz Ve illâ emri ita-
atde tereddüd ve muhalefet ve tekâsül ve inad ile izharı husumet iderse-
niz ve inayeti padişahîyi kendünüze mucibi âsayişü rahat eylemeyüb
düşmene tarafdarlık iderseniz cümle gazabı ateşbarı padişahîye mazhar ve
tertibi ceza ile kılıcdan geçirilmek mukarrerdir İmdi ehil ve evlâdınız
esir ve kendünüz giriftarı bendü zencir ve emval ve erzakınız yağma ve
garet ve şehriniz tarac ve hasaret olmadıyen ve hanımanınız ateşlere yan-
madıyen ziri sayei hümafersayı şehriyarîde âsude hal olmak için ferma-
nı hümayunu padişahî üzre mumaileyhe itaat ve devlet kulluğunda gönül
birliği ile izharı sadakat ve istikamet eyliyesiz Ve mumaileyh kıralınız ta-
rafından tayin olunan başu bugün yanına askeriniz bir gün evvel gelüb
cem olub arzı itaat ve kabul ve inkıyadı ubudiyyet ile Devleti aliyyei tac-
darının sayei selâmetmayesinde âsude hal ve müreffehülbal olasız.»

Tököliye ait, Türk vesikaları oalrak, en yakın zamanlarda intişar eden
malûmat bundan ibarettir. Hazinei Evrak vesikalarına gelince: bunlardan
şimdiye kadar hiç biri neşredilmemiştir. Fakat Tököli'ye ait Hazinei Ev-
rak vesikaları da eksiktir. Hicrî on birinci asıra dair mühimme defterle-

[1] Tarihî Osmanî Encümeni mecmuası, s 925. Halil Ethem, Kara Mustafa Paşanın
Şöprün ahalisine beyannamesi.

rinden 1088, 1093: 1099 senelerinin defterleri mevcut olmadığından Tökö-
li İmre'ye ait Divan kayıtları 1100 tarihinden başlar, ve 1116 : 1117 sene-
lerinin defterleri de olmadığından, 1115 senesinde nihayet bulur. Bundan
başka, name defterlerinde Tököli'ye ve Orta Macar Kırallığına ait de bir
kaç vesika mevcuttur. Tököli İmreye teallük eden en orijinal vesikalar
perakende evrak arasındadır.

Bu yazılar, Tököli İmre'nin Türk hizmetinde ve Türkiye'de geçen ha-
yatına dair, yukarıda zikrettiğimiz vesikaların kâffesini ihtiva etmekte-
dir. Bundan evvel Bakoçi Fereñç'in Türklerle münasebatına dair vesika-
ları neşrettiğimiz için, Tököli İmre'ye ait olanları da neşretmeyi faideli
gördük.

Büyükada, 25 Temmuz 1931

Ahmet Refik

Tököli İmre'ye dair

HÜKÜMLER ve NAMELER

1

Orta Macar halkına verilen ahidname.

Tarafı şehriyariden Orta Macar taifesine verilen ahidnamei hümayundur.

الحمد لله الملك المتعال Cenabı Hak ve feyyazı mutlak Âsitani refiül bünyan ve atebei aliyyei saadet âşianımı mercii selâtini cihan ve melâz ve melcei Ekâsirei devran eyleyüb zılli memdud ve inayeti aliyyei sahibkıranımızdan müstazil ve süddei seniyyei cihanpenahımıza müstenid olanlar daima muntazamül hal ve mukzıyül âmal olıgelmışlerdir Binaen âlâ zalik hâlâ Orta Macar taifesi atebei aliyyemize tebaiyyet ve itaati kendülere sermayei saadet ve vesilei rahat ve refahiyyet bilüb devleti aliyyemize iltica ve Âsitanei saadet ünvanımı melâz ve melce' idinüb ızharı ubudiyyet ve ihtisas ile itaat ve inkiyad ve atebei aliyyei cihanpenahımıza istinad idüb husulü murad ve emniyyeti nizam ve bilâd için istid'ayi inayet ve on dört madde üzerine ahvali serhaddi memleket ve kılâ ve kurayı himayet ve nizamı mutazammın ahidnamei hümayunum iltimas eyledikleri payei seriri saadetmasiri husrevanemize arz ve telhis olundukda cümlesine ilmi âlem şumulü padişahanemiz muhit ve şamil olmağla bu dudumanı muhalledül erkân ve hanedanı saadet bünyanımıza itaat ve inkiyad idenlere daima babı saadetimiz küşade olub ihsanı eman ile ıslahı umuru milkü millet gayreti hasenei cihandarî ve kaidei müstahsenei tacdarî olmağla iltimasları izzi huzuru faizzünnuru husrevanemde karini kabul ve hayyizi vusule mevsul olduğın müş'ir ve müstemil hattı humayunu sadetmakrunumla fermanı âlişanımız sadır olmagin işbu ondört maddedir ki zikrolunur

Bundan akdem Erdel اردل hâkimi olub Betlen Gabor بتلن غابور un neslinden olan Grof Tököli İmre dö Kirzmark [1] غروف توكولى ايمره دكيرزمان devleti aliyyemde niçe zahmet ve meşakkat tahammülü ile daima sadakat ve istikamet üzere olduğu ecilden ziri himayei şehririmde kabul kılınub mukaddema Orta Macar tafiesi hüsnü ihtiyarları ve iltimasları üzre بالطف Orta Macar memleketinin Kıralluğuna nasboluunb ve fev-

[1] Tököli'nin bastırıldığı paranın bir yüzünde kendi resmi ile beraber şu yazı vardır: Emericus Comes Tököly de Késmark, Dux Hung. Öbür yüzünde de şöyle yazılıydı: Pro Deo et Patria.

tindén sonra devleti aliyyemin sadakati uğuruna cannını bezliden Zirin Oğlunun Elena زرين النامında kızı zevcesi olmağla kadimden tasarrufunda olan emval ve emlâki devleti aliyyem canibinden hıfızü himaye oluna.

İkinci madde Grof Tököli Imre توكلي ايمره vefat itdikden sonra Orta Macar kırılluğuna kimi dilerler ise Macar taifesi hüsnü ihtiyalarile intihab idüb Âsitanei saadetimize arz ve telhis ideler Ve lâkin papişteler[1]den bir kimesne Macar kırılluğuna kabul olunmıya Ve bir kimesne papaşte olub Macar kırılluğuna talib olur ise devleti aliyyem himayesile men' ve def' oluna.

Üçüncü madde Macar taifesi ye anlara tâbi olan Hırvat gene kendü memleketlerinde ve âyin ve âdetlerinde ve muafiyetlerinde hıfz olunalar Şöyleki Kalvenşte [2] ve Luteran [3] âyinlerine zarar ve ziyan isabet itdirilmiye Ve mezburlar memleketlerinde kadimî kaideleri üzre sıyanet olunub devleti aliyyeme arz olunan hediye bir vechile artdırılmasına cevaz gösterilmiye Fimabaad devleti aliyyem tarafından memleketleri ve Macar taifesi cümle zuhur iden düşmenden hıfız ve himaye oluna.

Dördüncü madde Macar memleketine ve ana tâbi olub itaat ve inkıyad üzre olan yerlere bu sefer behanesile ve badelyevm minbaad hasaret ve hakaret itdirilmiyüb reaya ve berayası esir olunmıya.

Beşinci madde Devleti aliyyem tarafından iktizası üzre tayini asker ve Orta Macar taifesi kendü hidmetlerle kendü memleketi hududu dahilinde Nemçeden her ne kadar kale ve kastel ve şehir ve varuş ve palanka alınur ise kendülere teslim oluna Ve düşmen şerrinden hıfız oluna.

Altıncı madde Kendü vilâyetlerini şenletmek ve kondurmakla mamura olur ise mâni olmıyub iktiza ider ise düşmenleri def'iyçün imdad dahi virile.

Yedinci madde Nemçe ile akdolunan sulhde Orta Macar taifesine zarar ve ziyan kasdile söz bağlanmıyub itaat üzre olan Orta Macar taifesi himayet oluna.

Sekizinci madde İtaat üzre olan Orta Macar taifesinin ahvallerine gereği gibi nizam virilüb kendülere lâzım olan şeyleri Nemçeden alıverilinceye değin devleti aliyyem tarafından kendülere imdad ve ianet oluna.

Dokuzuncu madde Yetmiş beş senesinde Nemçe ile mün'akid olan sulhde Orta Macar memleketi için ahidnamei hümayunumda derc olunan şurutun bu mevada muvafık olanı mer'i ve mahfuz olub ol şurut üzre yerleri ve köyleri ve mansıbları intizamı memleket ve sayir umurlarında eski kaideleri üzre âsude hal olalar.

[1] Papiste, Papa taraftarı, Katolik.

[2] Kalvinist.

[3] Luteryan, protestan.

Onuncu madde Orta Macar Kırallı ve Macar taifesi şimdiye değin Orta Macar düşmeni olub âyinlerine mani ve zarar üzre olan [1] پزویه لری aralarından ihrac idüb gerek erşek [2] ارشک ve gerek peşik [3] پشیک dir bu taifeyi tebdil idüb Kalvenşte قالونشته ve Lutaran لوطران dan olanları yerlerine nasb ideler Olmakuleler deri devletmedarımıza şikâyet gelürler ise sözleri dinlenmeyüb ikiza iderse imdadımız il def' oluna.

On birinci madde Kadimüleyyamdan beru iki kılıc arasında olub tarafeyne virgü viren kariyyelerine uslûbu sabık üzre virgüleri iki tarafdandan vaktü zamanile virüb ve virgüleri artdırılmağa Ve bu babda mu'tadı kadime muhalif vazı' ve hareket ile Orta Macar taifesine teaddi ve gadir olunmağa.

On ikinci madde Orta Macara tâbi bazirgânlar getürdükleri ve alub götürdükleri emtiadan mu'tat üzre düşeni virdiklerinden sonra emin ve salim memaliki mahruseme gelüb gideler Kimesne mani olmağa.

On üçüncü madde Beher sene virgülerin getüren ve umuru memleket için gelân elçileri ve kapu kethüdaları mu'tat üzre riayet oluna.

On dördüncü madde Beher sene kırk bin kara gurus virgüleri virile Ve bir eyyamdan artdırılmağa Ve cenabı hilâfetmaabımdan sonra evlâdı emcadı maali nejadımdan tahtnişini osmanî ve sadır nişinin evrengi süleymanî ve sahibkırânî olanlar zikrolunan virgünün mıkdarını artdırmağa İmdi fimabaad bu mevaddı merhum üzre tahrir ve temhid olunan ahid namei hümayunum mukarrer ve muteber tutulub yerleri ve gökleri yokdan var iden Hazreti Allah جل شانه nın ismi şerifi yad ve peygamberimiz Hazretlerinin mu-cizatı kesiretül berekâtların irad idüb şimeî kerimeî husrevanî sadakat mu'tad ve kaideî marziyyei tacdaranı vefa itiyad üzre ahid ve misak iderimki zikrolunan mevaddı şurut ve kuyud ve mevasık ve uhudına kemali mertebe riayet olunur Madamki ol canibden hilâfına vaz' ve hareket sudur eylemiye tarafı hümayunu padişahanemizden ve vükelâyî âlimekam ve sayir mirimîranî sahibül (ihtişam ve ümerai zevilihtiram ve umumen asakiri nusret encamı zafer masirimden ve cümle ubudiyyetimiz ile şerefyab olan tavayifi huddamdan bir ferd hilâfına müteallik vaz' ve hareket eylemiye Söyle bilâler Alâmeti şerife itimad kılalar Evaili s sene 1093.

[1] ?

[2] Archevêque.

[3] Evêque, Piskopos.

2

Tököli İmre ile maiyetinin ellerinde bulunan ganimetlere kimşenin müdahale etmemesine dair.

Engürüs seferine memur asakiri islâma serasker olan vezir Yegen Osman Paşaya hüküm ki

Orta Macar Kırallı Tököli İmre ختمت عواقبه بالخير nin yanına ganimet için varub müctemi olub hidematı aliyyemde bulunan serhadlilerin ve bayrağı altında olan sayir Macarların harbî kefereden aldıkları mali ganayim kalil ve kesir her ne ise kendülerin olub birbirlerine müdahale ve muaraza olunmıyub vechi meşruh üzre yanında müctemi olan serhadlilere paşalar tarafından ve ahardan bir vechile dahlü taarruz olunmıyub her vechile tarafından himaye ve sıyanet olunmak babında fermanı âlişanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır Fi evaili m 1100 [1].

3

Tököli'nin adamlarından Munkaç kalesinden çıkıp Eflak'ta bulunanların Tököli maiyetine gönderilmesine dair.

Eflak voyvodası Şerban شربان voyvodaya hüküm ki

Orta Macar Kırallı Tököli İmre ختمت عواقبه بالخير nin Munkaç منقاج kalesinden çıkan âdemlerinden Eflak اقلاق tarafında bulunub Kırallı müşarünileyhin yanına varmak murad iden âdemlerini emin ve salim tarafına irsal eyliyüb bir vechile mümanaatden ihtiraz eylemen babında fermanı âlişanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır Fi evaili m 1100.

4

Tuna havalisinde isyan eden reayanın teksin edilmesi için Tököli'ye yazılan hüküm.

Orta Macar Kırallı Tököli İmre ختمت عواقبه بالخير والرشاد ye hüküm ki

Senki Kırallı müşarünileyhsin Tuna طونه havalisinde isyan üzre olan reayanın kemafilevvel itaat ve inkiyad etmeleri hususunda bazı mertebe kendülerile haberleşildiği rikâbı hümayunuma ilâm olunmuş Devleti aliyyei ebed peyvendimin sen sadakat ve istikamet üzre hayırhahlarından olub sana her vechile itimadı hümayun ve itikadı medad makrûnum olmağla hususu mezbur için sen tarafı devleti aliyyemden murahhas ve mezun olmuştur İmdi emri şerifim sana vardığı gibi امير الامراء الكرام Özi beylerbeğisi olub ol tarafda hidmeti muhafazada olan Mustafa دام اقباله ile maan ve münasib görüldüğü veçh üzre iktizasına göre ol havalide isyan.

[1] Bu hüküm fi evahiri c 1103 bir daha yazılmıştır.

üzre olan reayayı hüsnü tedbir ve tedariki dilpezir ile teshir eylemekde her vechile bezli kudret ve sarfı himmet eylemeniz babında fermanı âli-sanım sâdır olmuştur deyu yazılmışdır F' evaili m 1100.

5

Tököli İmre'ye ait matlubatın tahsiline dair.

Özi valisi olup Vidin muhafazasında veziri mükerrem Hüseyin Paşaya ve kadısına hüküm ki

توكلى ختمت عواقبه بالخير Orta Macar Kırallı Tököli افتخار الامراء العظام الملة المسيحية tarafından arzuhal sonulub bundan akdem Vidine küffarı duzah karin müstevli olduğundan melbusat ve mekûlât bulduğundan Niğbolı ve Ruscuk tüccarlarından Kırallı mumailleihin kefaletile Maktul Mustafa Paşa'nın kethüdası olan... nam kimesnenin bin doksan senesinde bin gurusdan mütecaviz eşya ve zahire alub zimmetinde olmağla mallerin tahsil olunmak babında hükmü hümayunum reca etmegin vechi meşruh üzre şer'ile alıvirilmek için hüküm yazılmışdır Fi evaili ca 1100.

6

Tököli İmre'nin kefaletile bir cariyenin teslim olunmasına dair.

Vidin muhafazasında vezir Hüseyin Paşa'ya ve Vidin kadısına hüküm ki

توكلى ختمت عواقبه بالخير Orta Macar Kırallı Tököli افتخار الامراء العظام الملة المسيحية nin tarafından Dergâhı muallâma arzuhal sonulub bundan akdem Özi beylerbeğisi iken mağzuben katil olunan Kara Mustafa Paşa'nın esarasından bir re's zimmi cariyeyi karşı yakada İrşova sakinlerinden zevci... nam zimmi ile beş re's müslüman esirile mübadele olunmak üzre kavil olunmağla Kırallı mumailleihin kefaletile zikrolunan beş nefer müslüman ıtlak ve mukabelesinde cariyeyi merkume henüz virilmeden Mustafa Paşa katil olunmağla kethüdası kendinin esiri olmak zu'mile ihfa eyliyüb hâlâ kefaleti cihetile cariyeyi merkume Kırallı mumailleyhden talep olunduğu bildirüb olbabda (hükmü) hümayunum reca eylediği ecilden esiri merkume Maktul Mustafa Paşa'nın olup ve hâlâ kethüdası aldığı vaki ise müslüman esirlerine takas olunmak üzre marifeti şer'ile alıvirilüb Kırallı mumaillehe teslim olunmak için hüküm yazılmışdır Fi evaili ca 1100.

7

Orta Macar Kırallı Tököli İmre'ye namei hümayundur.

Sen devleti aliyyei ebed peyvendimin sadakat ve istikamet üzre hayırhahı olup bu vakte değin vücuda gelân dostluklarından kat'ı nazar

bu esnada Fethülislâm فتح الاسلام ve Irşova ارشوه kalele-
rinin istihlâsı ve Tuna طونه yalılarının a'dayi liyamdan tathiri ve sayir
ol tarafda vaki olan hidematı aliyyemin eda ve tekmilinde merdane ve di-
lirane ve âkılâne ve müdebbriane bezli kudret ve sarfı meknet eyledüğün
ve sayir keyfiyyeti ahvali sadakat ve istikametin hakıykati üzere دستور اکرم
rikâbı ادام الله تعالى اجلاله veziri âzam Mustafa Paşa مشير افخم نظام العالم ناظم منازم الامم
şevketmakrunuma arz ve telhis idüb bu babda zuhure gelân mesaii cemil-
len makbulü tab'ı safa makrunum olup ve ان شاء الله تعالى badelyevm dahi
uğuru hümayunumda senden külli dostluk me'mulü hümayunum olmagin
hakkında meziğ inayeti aliyyei şahane ve mertebai re'feti seniyyei padi-
şahanem zuhure getürilüb hassa kisvei fahirei mülûkânemden semmuru
fayizüssürura kapl» bir sevb teyemmünen inayet ve ihsanım olmağla namei
hümayunu şevketmakrunumuz ısdar ve ... ile irsal olunmuşdur. ان شاء الله تعالى
vusulünde deri devleti aliyyeme olan vefur sadakat ve istikametın mukte-
zası üzere inayet ve ihsanım olan hil'ati fahire ve kisvei bahiremi envai ta-
zim ve iclâl ile istikbal ve alub giyüb ızharı mübahat ve mefaharet eyle-
dikden sonra cibilletinde mermuz ve tinetinde meknuz olan cevheri şe-
caat muktezasınca uğuru humayunumda merdane ve dilirane hareket ve
Vidin ve Tuna yalısında olan asâkiri mansurem دستور اکرم مشير مفخم نظام العالم
üzerine tayin olunan Hüseyin Paşa ادام الله تعالى اجلاله ile kemali hüsnü vi-
fak ve nihayeti ittifak ve ittihad ile göreyim seni ol etrafı tathir ve a'da-
yi leama mümkün olduğu mertebe rahne virmede ve sayir hidematı aliyy-
yemde sen baş ve can ile bezli kudret ve ızharı gayret ve hamiyet eyliye-
sin Uğuru hümayunumda vücade gelân mesaii cemilen حبة الله تعالى zayi
olmıyub mukabelesinde envai inayeti aliyyei husrevaneme mazhar olup
sadakat ve istikamet üzere muayene olunan bu dostlukların sana ve evlâd
ve a'kabına mucibi izzet ve mayei saadet olacağı emri mukarrerdir Ana
göre mülâhaza idüb devleti aliyyei ebedpeyvendime menfaat müşahe-
de olunan hususlarda bir vechile te'hir ve tevakkuf eylemiyüb ide-
geldiğın dostluk merasimin icrada dakika fevt eylemiyesin Şöyle bilesin
Fi evaili l 1100.

8

Tököli'nin mektubu üzerine kâtibi İbrahime bir değirmen verilmesine dair.

Sebebi tahrir ve tevkıyi refi' oldur ki

deri devleti aliyyemin sadakat خدمت عواقبه بالخیر والرشاد
üzre dostlarından olan Orta Macar Kırallı Tököli İmre قدوة الله مائل
orduyu hümayunuma mektub gönderüb hidmeti kitabetinde olan
kadimî emekdarı ve haliya Kırallı müşarünileyh والاقران
ile maan uğuru hümayunumda nice defa yararlığı zâhir ve külli hidmeti
sebkat idüb her vechile mahalli sıyanet ve müstehıkkı atıfet olduğun bil-

dirüb hâlâ desti a'dada olan Çanad چناد kalesinin بعون الملك المتعال fethü teshiri müyesser oldukda kalei merkume kurbinde cereyan iden nehri Morş مورش üzerinde dayır olan âsiyablardan bir bab asiyab her kimin elinde bulunur ise merkuma temlik ve ihsanım olmak babında inayet re-casına arz idüb iltiması hayyizi kabulde vaki olmagin ان شاء الله تعالى kalei merkumenin avni hak ile desti a'dadan intizai ve fethü teshiri müyesser oldukda vechi meşruh üzre nehri merkum üzerinde dayır olan âsiyablar-dan bir bab âsiyab her kimin elinde olur ise olsun mumaliyeh İbrahim زيد قدره e uğuru hümayunumda sebkât iden hidmeti mukabelesinde tarafı hümayunu saadetmakrunumdan temlik ve ihsanım olmak üzre işbu misali bi misali hakanî ısdar olunmuşdur Şöyle bilâler Alâmeti şerifime itimad kılalar Fi evaili l 1100.

9

Orta Macar Kralı Tököli İmre'ye namei hümayundur.

Senki Kralı müşarünileyhsin بعون الله تعالى bu vakte değin uğuru hümayunumda sadakat ve istikamet ile sebkât iden hidematı cemilen def'atile mesamii aliyyei hursevaneme ilka olunub her ahvalin kemahüve hakkıhi malûmu hümayunum olmağla hüsnü teveccühü padişahaneme mazhar olmuş sundur Senden devleti aliyyeme nice hayırhahlık me'mulü tab'ı safa makrunum olub lâkin işbu senei mubarekede hengâmı sefer mü-rur eylemeğe karib olub tamam mertebe gayret ve hamiyet vakti olmağ-la yanında olan askerine nizam ve intizam virüb gereği gibi tedbir ve te-darik ve kemali gayret ile hareket دستور مكرم مشير مفخم نظام العالم ve Özi valisi olub Vidin muhafızı olan vezirim Hüseyin Paşa ادام الله تعالى ile sözü bir yere koyub ان شاء الله تعالى kalkub sür'at ve maiyyet ve ittifak ile متوكلا على الله istorical üzre دستور مكرم مشير مفخم نظام العالم Engürüs seferine memur asakiri islâma seraskerim olan vezirim Recep Paşa ادام الله تعالى nın yanına varub or-duyu hümayunuma mülhak ve mülâki oldukdan sonra senin a'dayi le-amın ahvaline her vechile vukufun olmağla cümle ile müşavere idüb dev-leti aliyyei ebed peyvendime nafi olan vechi vecih her ne minval üzre ise ana göre hareket ve göreyim sizi avni hakkile var kuvveti bazuya getürüb baş ve cana bakımıyub gönül birliği ile a'dayi leamdan ahzi intikama dik-kat ve devleti aliyyei padişahaneme bais bu defa dahi hidematı cemile vücuda getürmeğe ızharı gayret ve hamiyet eyliyesiz deyu namei hüma-yun yazılmışdır Fi evahiri l 1100.

10

Tököli maiyetindeki askerlerin reayayı rencide etmemelerine dair.

Orta Macar Kralı Tököli İmre ختمت عراقه بالخير a hüküm ki Güle كره Kazâsı ahalisi orduyu hümayunuma arzuhal idüb kazâi mezbur senin kışlan olub henüz kışlak vakti gelmediyen bazı kimesneler tarafın-dan olmak üzre varub reaya fukarasını bivecih rencide ve remideden hâli

olmadıkların bildirüb inayet reca itmeğin kışlak vakti gelmedikce bilâ emri şerif reaya fukarasını rencide idenlerin teaddileri men' ve def' ve reayayı himayet ve sıyanet itmen babında namei hümayunumuz irsal ve ısdar olunmuşdur Vusulünde gerekdir ki kazâi merhum senin kışlan olmağla kışlak vakti gelmedikce bilâ emri şerif reaya fukarasını rencide idenlerin teaddileri men' ve def' ve reaya ve berayayı himayet ve sıyanet eyliyesin deyu yazılmışdır Fi evaili z 1100.

11

Tököli İmre askerlerinin düşmandan aldıkları ganimetlerden pençik alınmamasına dair.

Vidin muhafazasında olup Özi valisi olan vezir Hüseyin Paşa'ya hüküm ki

Orta Macar Kırallı olan Tököli توكلى Kırallı tarafından arzuhal sonilup oltarafda guzzatı müslimin düşmeni dinden ahzi intikam idüb guzzatı müsliminin ve Kırallı mumailayhin askerinin küffarı hakisardan aldıkları mali ganayimden ve esârâdan zabitler tarafından pençik talebile rencide olunduğun bildirüb olbabda hükmü hümayunum reca eylediği ecilden senki vezri müşarünileysin oltarafda guzzatı müslimin ve Kırallı mumailayhin askerinin küffarı hakisardan aldıkları mali ganaim her ne ise mabeyinlerinde hisse olunub zabitler tarafından pençik talebile rencide olunmamak için hüküm yazılmışdır Fi evasıtı z 1100.

12

Tököli'nin Orta Macar Kırallı nasbedildiğine dair namei hümayun.

افتخار الامراء العظام العيسويه مختار الكبراء الفخام في الملة المسيحية مصلح جماهير الطائفة النصرانية القرم الباسل والليث الصائل
 ختمت عواقبه بالخير والرشاد Tököli İmre توكلى ايمره bilfiil Orta Macar Kırallı olan
 tevkiye refii hümayun vasıl olıcak malûm ola ki muzafatı memaliki vesiamızda milki mevrusumuz olan Erdel اردل vilâyeti bundan akdem helâk olan Erdel اردل hâkimi Apafi Mihal'e آفافي ميخال tefviz ve sipariş ve namei saadet hitamımızla kemayenbeği tenbihi hümayunum olmuş idi Emri hirasette taksir ve killeti ihtimam ve ademi tedbirinden naşi milki mevrusumuz olan Erdel اردل memleketini Nemçe نمچه eşkiyasına pamal ve Beğ ve Beğzade ve sayir ocakbeğleri ve reaya ve berayasını soltat mel'unlarının envai fesad ve teaddi ve şekavetlerle mütevezzilbal ve müteferrikülahval eyleyub بعون الله تعالى tanzimi umurlarile ihtimam ehemmi masalihi devlet ve etemmi mühimmatı namuşu saltanatımdan olup siz neseb cihetinden sabıkan Erdel اردل hâkimi iken bu dudumanı devlet âşiyân ve bu hanedanı rasıynülerkânım uğurunda sadakat ve istikamet ile fayız olduğu hıdematı müstahsenesi meyânı halkde maruf ve meşhur olan Betlen Gabor بيتلن غابور a müntemi olup sıdkı niyyet ve safayı taviyyet ve re'yü tedbir ve

fikri isabet pezirinize her vechile itimadı hümayun ve itikadı saadet makrunumuz olub hüsnü tedbir ve tedarik ile ان شاء الله تعالى rızayı hümayunuma muvafık küllî hidmet ve milki mevusumuz olan Erdel اردل memleketinin hıfzu hirasetinde dikkat ve ümera ve ocakbeğleri ve Beğzade ve sayir âyân ve ahalisinin tanzimi ahvallerine himmet ve cümlesile hüsnü muâşeret ve ülfet me'mulü hümayunum olmagin sebkât iden sadakat üzre hidmetiniz mukalebesinde Erdel اردل hükûmeti dahi size ve sizden sonra memleket ahalisi Âsitanei saadetimize sadakat üzre hidmet ümid olunanlardan her kime murad iderler ise ana virilmek üzre tefviz ve taklid olunmagin bu babda itminanı hatırınız için yemin ideriz ki yerleri ve gökleri yoğiken var eyleyen Cenabı Rabbülizzetin azamet ve vahdaniyyeti hakkıyçün madamki siz ve sayir tevabî ve askeriniz ve ziri destinizde olanlar atebî aliyyemize itaat ve inkıyad üzre olub ve bilcümle Macar Beğleri ve Beğzadelerile dostumuza dost ve düşmenimize düşmen olasın Ecdadı izamımız zamanı saadet iktiranlarında nevehile himayet ve sıyanet olundılar ise yine olvehile mer'i ve muhterem olub bir müddet isyan eylediniz idi deyu itab olunmıyub Erdel اردل ahalisinden bir ferde cevir ve teaddi dahl ve taarruz itdirilmiye Dahlidenler işidilikde siyaset ile hakları geline Ve Betlen Gabor بتلن غابور zamanında olan virgülerinden ziyade bir şey taleb olunmıya Madamki tebaiyyet ve itaat üzre olalar mallerine ve ırzlarına taarruz olunmamak üzre fermanı âlişanımız olmuştur Gerekdir ki ahidnamei hümayunumuz vusulünde ان شاء الله تعالى Erdel اردل hükûmetine mutasarrıf olub el'an atebî aliyyei şevketunvanımıza idegeldiğiniz sadakat ve ihlâs ve istikamet ve ihtısasınız mukütezası üzre minbaad dahi caddei tebaiyyet ve itaatde sabit kadem ve tarıykı inkıyad ve istikametde rasihdem olub vechi meşruh üzre şeref sudur bulan ahdü emani muhakkak ve ahidnamei hümayunumuzun mazmunu münifin musaddak bilüb zabtı ve rabtı memleket ve himayet ve sıyaneti raiyyet babında sıdkı azimet ile sarfı himmet ve kemakân dostumuza dost ve düşmenimize düşmen olub hayyizi ittifak ve ittihad ile بعناية الله تعالى envai fütühatı cemile ve yüz aklıkları zuhurile ve Nemçe نمچه mahazîlini memleketi Erdel اردل den tard ve ib'ad ve eseri nühusetlerin ol memalikden izaile ile rızayı yümnü mülûkânemi icraya ihtimam eylesin Madamki sadakat ve istikamet üzre tarafınızdan ve Erdel اردل Beğleri ve Beğzade ve ocak beğleri ve sayir ahalisinden sulh ve ahde münakız bir hal zuhur itmiye bu canibden dahi ana mugayir bir iş olmak ihtimali yokdur Hatırınız hoş tutub atebî aliyyemize sadakat ve ihlâsdan ve lâzımül arz olan ahvali ilâmdan hâli olmıyasın Tahriren fi evaili ramazan sene 1101.

13

Tököli İmre'nin Kral nasbedildiğine dair Erdel Beğlerine gönderilen hüküm.

Beğzade ve âyân ve sairelerine hüküm ki

Memlaliki mahrusem muzafatından olan Erdel اردل vilâyetinin zabt ve rabt ve himayet ve sıyaneti bundan akdem helâk olan Erdel اردل hâkimi

Apafi Mihal'e آفای میخاël tefviz ve siparig ve namei hümayunu şevketmak-runumuzla gereği gibi tenbihi hümayunumuz olmuş idi Emri hirasetde kusuru himmetinden naşi milki mevrusum olan Erdel اردل memleketini Nemçe نمچه eşkıyasına pamalı siituru istisal ve zilli zalili himayetde hoghal ve müreffehülba' olan ocakbeğleri ve Beğzade ve âyân ve bilcumle reaya ve berayasının soltat melâîninin envai fesad ve teaddi ve gekavetleriyle perakende ve perişan olmalarına bais olub بعونه تعالیٰ tanzimi ahvallerile te-kayyüd ve ihtimam himmeti vâlâ nihmeti husrevaneme lâzım ve mütehat-tim olmagin sabikan neseb cihetinden Erdel اردل hâkimi iken Âsitanei sa-adet nişan ve bu hanedam şamihül bünyanın uğurunda sadakat ve isti-kamet ve envai hidematı cemile ile elsine enamda mezkûr olan Betlen بتلن Gabor غابور a müntehi olub Orta Macar Kırallı olan القطار العیسویہ Tököli İmre توكلي ايمره القطار في الملة المسيحية مدبر امور جاور الطاقة النصرانية افرم بالياصل والبيت الصال نيyyet ve safayi taviyyet ile süddei seniyyei saadet meda-rımın hayirhahlarından olup re'yu tedbir ve fikri isabet pezir ile ان شاء الله تعالى rızayı gerifimize muvafik küllî hidmet ve milki mbevrusumuz olan Erdel اردل memleketinin zabtu rabt ve himayetu siyanetinde dikkat ve umera ve o-cak beğleri ve Beğzade ve sayir âyân ve ahalisinin tanzimi ahvallerine him-met ve cümlesile hüsnü ülfet me'mulü hümayunum olmağla sadakat üz-re sebkāt iden hidmeti mukabelesinde Erdel اردل hükûmeti Kırallı müşa-runileyhe tefviz ve sipariş olunub madamki kendisi ve sayir tevabii ve as-keri ve kendusunin ziri destinde olanlar atebai aliyyemize itaat ve inkıyad uzre olub bilcumle Macar Beğleri ve Beğzadelerile dostumuza dost ve düşmenemize düşmen olalar ecdadi izamım zemani saadet iktiranların-da nevehile riayet olundılar ise yine olvehile mer'i ve muhterem tutı-lub bir muddet isyan eylediniz idi deyu kimesneye itab olunmıyub Erdel اردل ahalisinden bir ferde cevır ve teaddi ve dahl ve taarruz itdirilmiye Dahlidenler işidildikde siyaset ile haklarından geline Betlen Gabor بتلن zamanında olan virgulerinden ziyade bir şey taleb olunmiya Ve ma-damki itaat ve inkıyad uzre olalar sayir macarınız gibi mallerine ve ırz-larına taarruz olunmamak uzre ahidnamei hümayun ihsan ve yanına as-keri mevfure tayin olunub ان شاء الله تعالى Nemçe s' mahazîlini memleketi Erdel اردل den tard ve ib'ad ve eserî nuhusetlerin ol memalikden izale it-mek uzre oltarafa irsal olunmagin İmdi gerekdir ki siz dahi Kırallı müşa-runileyhi üzerinize hâkim bilüb def'i mazarratı a'dayi devlet ve zabtu rab-ti memleket ve himayet ve siyaneti raiyyet babında ve sayir umur ve hu-suslarında her biriniz sadakat ve istikamet uzre muavenet ve muzaheret ve daima ittifak ve ittihad ve gonul birliği ile hareket idub mabeyininizde rızayı yümn iktizayı padişahaneme mugayir vaz'a cesaret ve muvafakat idub ehli fesad olan şakıyleri memleketden ihrac idub eltaf ve a'tafi mülûkâneme mazhar olmağa ihtimam eylesesin Soyle bilâsin Alâmeti şe-rife itimad kılasın Tahriren Fi evaili r 1101.

Bir sureti

Hükûmeti mezbureye tâbi Saz milletinin Ocakbeğleri ve Beğzade ve âyân ve sairelerine yazılmışdır.

14

Tököli İmre'ye bir samur kürk ihsan olunduğuna dair namei hümayun.

Tököli İmre'ye namei hümayundur.

افتخار الامراء العظام العيسويه مختار الكبراء الفخام في الملة المسيحية مدبر امور جاهير الطائفة النصرانية القرم الباسل والليث الصائل
ختمت عواقبه Tököli İmre توکلی ایمره hâkimi اردل Orta Macar Kırallığı ve Erdel bilfiil
tevkii refii hümayun vasıl olıcak malûm ola ki melcei Ekâsirei zaman ve mencei Kayasırâi devran olan sūddei seniyyei rasihül bünyan ve atebei aliyyei şamihül erkânımızın sıdkı niyyet ve safayi taviiyet ile hayırhahlarından olduğunıza ilmi âlemşümülü hüsrevanem muhit ve şamil olmağla bu vakte değin uğuru hümayununda sadakat ile sebkât iden hidmetin mukabelesinde milki mevrusum olan Erdel اردل memleketinin hükûmeti size tefviz ve sipariş ve ahidnamei hümayunu şevketmakrunum ihsanım olub ان شاء الله تعالى badelyevm dahi nice hidematı cemile me'mulü hümayunum olmagin hakkınızda mezid inayeti aliyyei şahane ve mezit re'feti seniyyei mülûkânem zühre getirilüb semmure duhte bir sevb hıl'ati murisül behceti sultanî inayet ve ihsan ve namei hümayunu şevketmakrunumuz ısdar ve... ile irsal olunmuşdur Vusulünde gerekdir ki inayet ve ihsanım olan hıl'ati fahire ve kisvei bahiremi envai tazim ve tebci ile istikbal ve iktisa ve iktisabı mübahat ve mefaharet eyledikten sonra sizinle maan memur olan mirimîranı kiram ve halefüsselâtinüf izam Gazi Giray Sultan دام علوه ile maan hüsnü vifak ve kemali ittihad ve ittifak üzre iktizasına göre hareket ve ahidnamei hümayunu şevketmakrunumda mastur ve mukayyed olduğu vech üzre zabtu rabtı memleket ve himayet ve sıyaneti raiyyet ve sayir hidematı aliyyemde measiri cemile vücude getürmeğe bezli celli (ciddi) himmet eyleyüb lâzımülârz olan ahval ve asarı arz ve ilâmdan hâli olmıyasız Evaili n se- ne 1101.

15

Tököly'nin Erdel Kırallığına iclâsı için Özi beylerbeğisine yazılan hüküm.

Özi beğlerbeğisi احمد Ahmed e hüküm ki

افتخار الامراء العظام العيسويه مختار الكبراء الفخام في الملة المسيحية Orta Macar Kırallığı توکلی ایمره Tököli İmre sabıkan Erdel اردل hâkimi olub bu hanedanı ramihül erkân ve bu düdümanı şamihül bünyanın uğurunda kemali sadakat ve istikamet ile nice hidmetlerde bulunan بتلن غابور Betlen

Gabro'a müntesib olub بعون الله تعالى kendüsinden dahi küllî hidmet me'mu-
lû hümayunum olmağla milkî mevrusum olan Erdel اردل hükûmeti mü-
şarünileyhe tefviz ve sipariş olunub makamında tesebbüt ve istikrarı
aksayi murađı hümayunum olmagin hususu merkum için sen memur ve
صالح سانچاğı mutasarrıfı Salih صالح ber vechi arpalık Niğbolı نیکبولی
ve Hamid حمید سانچاğı mutasarrıfı Kasım قاسم ve Mentese منتشا سانچاğı
mutasarrıfı اسلام Islâm mükemmel ve müretteb kapuları ve şa-
kiyüssilâh ve tamül edevat âdemleri ve Silistire سلیستره ve Niğbolı نیکبولی
ve Kırkkilise قرقلیسا ve Vize ویزه ve Çirmen چرمن sancaklarının reaya ve erbabı
timarı ve Piyas پیاس ve Teke تکه cemaatlerinden ihrac ve oltarafa irsal
olunan tamam ikiyüz nefer süvari asker ve üçyüz nefer süvari serhadlı ve
dörtüz nefer piyade serhadlı ve yüz seksen dört nefer sipah serdengeç-
disi ve ikiyüz yirmi nefer silâhdar serdengeçdisi ve ... neferatıle yirmi kıt'a
şahî top tayin ve sen üzerlerine başubuğ nasb olunmuş şundur. خلف السلاطین
Gazi Giray Sultan دام علوه العظام شرف الخواقین الکرام
mukabiline gelüb iriş-
masi ihtimali olmağla imdi senki mirimîranı mumailleyhsin Gazi Giray
Sultan غازى کرای mahalli merkuma geldikde size intizar ile bir an te-
vakkuf eylemamek üzre emri şerifim sana vardığı gibi zikrolunan beğ-
lerbeğileri ve sair seninle maan memur olan tavayifi askeri yanına alub
serian ve acilen Gazi Giray Sultan غازى کرای mülâki olub Kırallı mü-
şarünileyh ile hüsnü vifak ve kemali ittihad ve ittifak ile münasip ve ma-
kul görüldüğü vech üzre Erdel اردل memleketine doğru atfı inanı azimet
ve Kırallı müşarünileyhin بعونه تعالى على ای حال makamında tesebbüt ve istik-
rarı hususunda izharı gayret ve hamiiyet ve ahaliî memlekete ve sükkânı
memleketden Kırallı müşarünileyhe tebaiyyet ve itaat idenlere eman viri-
lüb canları ve malları ve evlâd ve ayalleri himayet ve sıyanet olunub
kimesniye rencide ve remide itdirilmiye Fermanı celilüşşanıma muhale-
fet ile Kırallı müşarünileyhe inkızad göstermyüb bagyü tuğyanda ısrar ve
inad üzre olub dairei itaatden huruc ve izharı bagyü isyan idenlere eman
virilmeyüb بعون الله تعالى kendüleri katil ve evlâd ve ensabları sebi ve istir-
kak ve emval ve erzakları guzzatı muvahhidîne nehbü garat itdirilüb her
halde ittifak üzre hareket ve rızayı hümayunuma muvafık hidematı ce-
mile vücade getürüb duayı hayırma mazhar olmağa ihtimam ve ان شاء الله تعالى
itmamı hidmet müyesser oldukda sıhhati vukuu üzre yazub deri devletme-
darıma arz ve ilâm eyliyesinki sonradan fermanı şerifim nevehile sâdır
olur ise mucibile amel eylemen babında deyu hüküm yazılmışdır Fi evaili
n 1101 [1].

[1] Ayni hüküm Gazi Giray Sultana, Eflak voyvodası Kostantin voyvodaya ve Hamid
sancağı mutasarrıfı Kasım Beye de yazılmıştır.

Tököly İmre'nin geçeceği yolları temin, köprüler bina ve gemiler tedarik etmesi için Eflak voyvodasına hüküm.

Eflak افلاق voyvodasına hüküm ki

bilfiil Orta Macar Kralı ve Erdel اردل hâkimi olan Toköly İmre توكولى ايمره ile maan Erdel اردل tarafına tayin olunan asakiri mansuruma بعون الله تعالى me'mur oldukları mahalle kangı yoldan gitmeğe karar vermişler ise yolları üzerinde uburu mümkün olmayan suların ve geçidlerin üzerine lüzumu mertebesi cisirler bina ve sefineye muhtac olan mahallerde dahi sefineler tedariki ehem ve elzem olmağın imdi senki voyvodai merkum sun ان شاء الله تعالى asakiri merkume mahalli me'mure müteveccih olduklarında yolları üzerinde vaki o makule sular dan mürur ve ubur gayilesile işlerinden giru kalub meks ve te'hirlerine bais olmamak için vechi meşruh üzre cisre muhtac olan mahallerde kemali mertebe tekayyüd ile acaleten lüzumu mertebesi cisirler bina ve sefine ve kayıklara muhtaç olan sulara dahi kifayet mıkdarı sefayin vaz' ve âmâde idüb ve bu takrib ile esnai taryıkde zinhar te'hir ve tevakkuflarına bais olmalıyub her ne taryık ile tedarikleri mümkün ise bir gün ve bir saat mukaddem yetiştirmeğe kemali sadakat ve istikamet ile bezli makdur eyliyüb ve Erdel اردل hududunda vaki boğazları ve sa'bülmürur olan mahalleri geçinciye değin Kralı müşarünileyh ile tüfenk endaz askerininle bile ikamet eylemen için hüküm yazılmışdır Fi evaili n 1101 [1].

Tököly İmre ile birlikte hareket eylemesi için Özi beylerbeğisine hüküm.

Özi اوزى beğlerbeğisi احمد Ahmed e hüküm ki

Bundan akdem memur olduğun vech üzre bilfiil Orta Macar Kralı ve Erdel اردل hâkimi olan Toköly İmre توكولى ايمره ile müşavere ve ma'kul ve münasib görüldüğü üzre ان شاء الله تعالى savbı maksude ve azimet olundukda keyfiyyeti ahvali gelüb orduyı hümayunuma arz ve ilâm itmen için Dergâhı âli kapıcı başlarından دام مجده tayin ve irsal olunmagın imdi mumaileyhi: mümkün olan mahalle değin bile götürüb giruye avdet itdirilmesi iktiza eyledikde irsal ve lâzimül arz olan ahvali mufassalan vuku üzre ilâm eylemen babında yazılmışdır Fi evasıtı 1 1101.

[1] Bu hüküm evaili 1 1101 tarihile te'kit edilmiştir.

18

Tököly İmre'nin reyinden çıkmaması için Özi beylerbeğisine yazılan hüküm.

Özi اوزی beğlerbeğisi olan Ahmet Paşa احمد پاشا ya ve maan me'mur olan miri mīran ve alay beğleri ve sayir rüesayi askere hüküm ki

ختمت عواقبه Tököli İmre توکلی ايمره Orta Macar Kralı افتحار الامراء العظام العيسويه ye milki meyrusum olan Erdel اردل hükümeti inayet ve ihsanım olub ان شاء الله تعالى makarrı hükümetinde tesbit ve istikrarı aksayı muradı hümayunum olmağla bundan akdem sizin her birinize başka başka emri şerifim gönderilüb tenbihi hümayunum olmuş idi بعون الله تعالى hususu merkumun bir gün ve bir saat mukaddem husulüne hubbu ictima ve kemali ittihad ve muvafakat ile cümlemizden merdane ve dilirane ikdam ve ihtimam matlup olub Kralı müşarünileyhin ol tarafın her haline vukuf ve şuuru olmağla bu babda ma'kul ve münasib gördüğü hususlarda savab idüğü nümayan oldukda re'yinden udul eylemeiyüb bu emirde yekdil ve yekcihet olub ان شاء الله تعالى fermanım olan hususun husulüne cümleniz kemali mertebe gayret ve hamiyet ile bezli himmet ve rızayı yümniktizayı mü-lükâneme muavafık hidematı cemile vücude getürmeğe sarfı kudret eyleyüb sakınub birniz bu babda ihmal ve tekâsül idüb her biriniz ahare havale itmekle husuli maslahatın te'hirine bais olmakdan begayet ihtiraz eylemeniz babında hüküm yazılmışdır Fi evaili 1 1101.

19

Tököli İmre'nin Erdel'de kazandığı muvaffakiyet üzerine, yazdığı mektuba cevaben gönderilen namei hümayun.

Bilfiil Orta Macar Kralı olub Erdel اردل hâkimi olan توکلی ايمره Tököli İmre ختمت عواقبه بالخیر a namei hümayundur.

Orduyu hümayunu nusatmakrunuma mektubun gelüb memaliki mahrusem muzafatından olub milki mevrusum olan Erdel اردل memleketine asakiri mansurem ile dahil olub memleketi merkumenin medhali olan Fufal فوفال nam boğazında seddi rah itmek sadedinde olan nemçe eşrarı ve taburu makhurları بعناية الله الملك المتعال kal' ve kam' ve istisal ve ekseri tu'mei şimşir ve maadası giriftarı bend (ü) zencir olub bilcümle tobhane ve celebhaneleri zabt olunduğu ilâm eylemiş siz Her ne arz olunmuş ise bilcümle ilmi âlemşümülü husrevanem muhit ve şamil olmagin ان شاء الله badelyevm dahi atebai aliyyei refiülbunyan ve süddei seniyyei rasiynül erkânıma sadakat ile küllî hidmet me'mul ve muntazar olmağla hakkınızda mezid inayeti aliyyei şahane ve mezit re'feti seniyye padişahanem zuhure getirilüb semmura kaplu bir sevb hil'ati fahire sana ve ... sevb hil'at bellü başlu âdemlerine inayet ve ihsanım olmagin işbu namei hü-

mayunu şevketmakrunumuz ile... tayin ve irsal olunmuştur Vusulünde gerekirdi inayet ve ihsanım olan hıl'ati fahire ve kisvei bahiremi kema-li tazim ve tebcil ile istikbal ve zibi düşü mefaharet ve mübahat eyledikden sonra امير الامراء الكرام Özi beğlerbeğisi olub Erdel اردل tarafına memur olan asakiri mansureme hâlâ başu buğ olan مصطفى Mustafa ve sayir mirimîran ve rüesayi asker ile hüsnü vifak üzere hareket ve memleketi merkumeyi avni Hakkile idii a'dadan bittemam nez' ve tahlis ve def'i ihtilâl ve tanzim ve tensiki ahvalile ihtimam eyleyüb Erdel اردل memleketi ahalisinden istislâm ve istiman ve devleti aliyyem tarafına itaat ve inkıyad üzere olanların emval ve nüfuslarına taarruz olunmıyub zalili atıfeti padişahanemde himayet ve sıyanet oluna Amma ehli islâma mütabeat ve inkıyad itmeyüb bağıyü tuğyanda ısrar ve inad idenlere kat'â eman virilmıyüb katil ve esrû seby ve emval ve erzakları asakiri mausurume nehbü garet itdirilüb nigâyeti şedide ile cezaları tertib olunmak babında bezli himmet ve sarfı meknet ve zaptu rabtı memleket ve himayet ve sıyaneti raiyyet idüb rızayı yümn iktizayı tacidarımız tahsil itmekle envai inayeti aliyyei husrevane ve a'tafı seniyyei mülükânemize mazhar olmağa tekayyüd ve ihtimam ve lâzımül arz olan ahval ve asarı peyder peyderi devlet medarımıza arz ve ilâmdan hâli olmyasız Fi 29 za sene 1101.

20

Düşman yaklaştığı cihetel Tököli'nin askerlerini hazırlamasına dair.

افتخار الامراء العظام العيسويه مختار الكبراء الفخام في الملة المسيحية مصلح مصالح باهيرا الطائفة النصرانية البطل الهمام والشجاع
a hükmü ki ختمت عواقبه بالخير والرشاد Orta Macar Kırallı Tököli İmre المقدم

Senki Kırallı müşarünileyhsin hâliyâ bulunduğun mahallere düşmen karib olub yanında müstevfa asker bulunmak lâzım ve mühim olmağla meunet ve zadü zevadeleri mirîden görülmek üzere yanına gelüb kılıca kadir ve yarar olanların alıkoyub hidematı aliyyemde istihdam eylemen babında fermanı âlişanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır Fi evalihi z 1101.

21

Tököli'nin yolladığı süvari askerinin Silistire beylerbeğisinin yanına gönderilmesine dair.

Kırallı müşarünileyhe hüküm ki

Senki Kırallı müşarünileyhsin bundan akdem gönderdiğün askerî süvari امير الامراء الكرام Silistire beğlerbeğisi Ahmed دام اقباله nin yanında meks eylemek lâzım iken ve tarafından dahi ol minval üzere neferatı süvariye tenbih itmişken bilâ mucib giru senin yanına göndermişler İmdi Silistire beğlerbeğisi mumaileyh Ahmed دام اقباله memur olduğu hizmeti mühimmede

maan mevcut bulunmaları lâzım gelmeğin alettacil harb ve darba kadir mükemmel ve müsellâh mukaddema gönderdiğün kadar süvari neferatı tayin idüb bir saat evvel mirimîranı mumaliyhın yanında mevcut idüb ihmal eylememan babında fermanı âlişanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır Fi evahiri z 1101.

22

Tököly İmre'ye namei hümayun.

Orta Macar Kırallı ve Erdel اردل hâkimi olan توكلى ايمره Tököly İmre ye namei hümayundur.

ادام الله تعالى اجلاله Mustafa Paşa مصطفى پاشا veziri âzam دستور اکرم مشیر افخم نظام العالم ناظم منازم الامم şabanül muazzamın on üçünde orduyu hümayunumla darüssaltanatüs-seniyyei Kostantaniyye قسطنطنیه den Davud Paşa داود پاشا sahrasına çıkub دستور اکرم مشیر kariben teveccüh ve azimeti musammen olmağla ادام الله تعالى اجلاله Hüseyin Paşa حسین پاشا valisi vezirim اوزى Özi مفخم نظام العالم dahi ve Kırk- dam اقبالهما Eslem االم sancaklarına mutasarrıf olan امیر الامراء الکرام Niğbolı نیکبولى ile Vize ویزه sancaklarına mutasarrıf olan امیر الامراء الکرام Eslem االم ve dört bölük halkı ve Özi اوزى eyaleti askerile انشاء الله تعالى acilen kalkub nehri Tuna طونه yı bir münasib mahalden karşı yakaya geçüb orduyu humayunu nusratmakrunum Belgrad بلغراد a vusul bulmazdan mukaddem sizinle maan Varat وارات semtine varub ol etrafı hıfz ve hiraset ve iktizasına göre cünbüş ve hareket eylemek üzre emri şerifim gönderilüb senden dahi sıdku hulûs ile küllî hidmeti pesendide me'mul ve muntazar olmağla namei hümayunu sadet makrunumuz ısdar ve irsal olunmuştur Vusulünde gerekdir ki sendahi veziri müşarünileyh ile maan kalkub Varat وارات semtine varub anda hazır bulunub veziri müşarünileyh ile hüsnü vifak ile ol etrafı hıfz ve hiraset ve iktizasına göre hareket idüb uğuru hümayunumda hidematı meşkûre vücude getürmeğe bezli kudret ve sarfı meknet eyliyüb ve düşmenin ahvalinden tecessüs ve tefahhus idüb ilâmı lâzım olan ahbarı sahihayı serdarı müşarünileyh tarafına ilâmdan hâli olmıyasız Şöyle bilesiz Alâmeti şerife itimad kılasız Fi evasıtı ş 1102.

23

Tököli İmre'ye gönderilen beş yük akçayı soyanların te'dibine dair.

Eflak voyvodasına hüküm ki

Erdel اردل hâkimi ve Orta Macar Kırallı Tököli İmre توكلى ايمره Kıralla meüneti sefer için bundan akdem kapu kethüdası... ile deri devletmedarından beşyük akçe irsal olunub esnayı tarıykde Eflak toprağında bir manastıra konmuş iken bir bölük eşkiya manastırı mezburda mezkûr alel-

gafle basub muharebe iderek kendüsin ve nice refiklerin dahi katlidüb yanında olan eşyalarile irsal olunan akçeyi garet eyledikleri istima olunmagin Eflak memleketinin hıfz ve hiraseti ve ebnayi sebilin emin ve salim varub gelmeleri uhdene lâzım ve mühim iken bu makule şekavet ve fesada cesaret olunduğı mücerred senin ademi tekayyüd ve müsamaha ve iğmazından naşı olmağla zamanı sana lâzım gelmeğın imdi zikrolunan beşyük miri akçeyi hâlâ ber vechi tacil Kırallı mumaillehy tarafına irsal ve teslim idüb ve bu fesadı idenleri بای وجه کان ele getirüb kayıd ve habs ve deri devletmedarına ilâm eylesesin Ve zikrolunan beşyük akçeyi bir gün evvel Kırallı mumaillehye irsal ve teslim idüb müsamaha ve te'hirden ziyade tehazzür eyliyesin Fi evasıtı ş 1102.

24

*Türklere mütabaat edenlerin himaye, etmiyenlerin katledilmelerine dair.
Tököly İmre'ye hüküm.*

Orta Macar Kırallı ve Erdel اردل hâkimi Tököli İmre توکلی ایمره ye hüküm ki

Şebeş شبش ve Lugos لغوش ve İrşova ایرشوه semtlerinde olan kefereden ehli islâma mütabaat ve inkıyad üzre olub kabuli zimmet idenlerin nüfus ve emval ve ehil ve ayallerine bir vechile taarruz olunmıyub himayet ve sıyanet ve mezkûrlardan ehli islâma mütabaat ve itaat itmiyüb inad ve muhalefet ve fesad ve şekavet idenleri urdırub müstahik oldukları cezaların viresiz deyu yazılmışdır Fi evahiri z 1102.

25

Eflak voyvodasının hapsedtiğı Erdellilerin Divanı Hümayuna gönderilmesine dair.

Eflak افلاق voyvodasına hüküm ki

Bükreş بوکرش de Erdellüler içeru ve Erdel اردل e itdiklerinde Mikşiyal میکشیال nam Erdellü Bükreş بوکرش de kalub Orta Macar Kırallı توکلی ایمره tarafına gitmek murad eyledikde sen niçün Erdel'e gitmezsin deyu habs olunduğı mesmuu hümayunum olmağla mezbur Edellüyi salimen Divanı Hümayunuma ihzar eylemen için hüküm yazılmışdır Fi evaili ca 1103.

26

Tököly İmre'nin yanında fazla asker bulundurmasına dair.

Orta Macar Kırallı olub Erdel hâkimi olan Tököli İmre توکلی ایمره ye hüküm ki

Seriki Kırallı müşarünileyhsin iktiza iden hidematı aliyyemde istihdam olunmak için yanında müstevfa asker bulunmak lâzım ve mühim olmağla imdi کافی الاول meünet ve zad ve zevadeleri miriden görülmek üzere yanına küllî askerden kılıca kadir ve yarar olanları alıkoyub hidematı aliyyemde istihdam eyliyesin deyu yazılmışdır Fi evasıtı b 1103.

27

Tököly İmre'nin sefineler için satın alacağı eşyanın firkatelere yükletilip gönderilmesine dair.

Tuna طونه kapudanı olan علي Ali Ham İqbale ye hüküm ki bilfiil Orta Macar Kırallı ve Erdel Dergâhı muallâma arzual idüb Kırallı müşarünileyh Ruscuk بركش وروسجق ve Bükreş بركش taraflarından mühimmatı sefine için bazı eşya ıstira eylemek üzere âdemlerinden... irsal itmekle imdi Kırallı müşarünileyh tarafından ıstira olunan eşyaları firkatelere tahmil ve Yeni palanka پالانقه ya isal olunmak babında yazılmışdır Fi evahiri c 1103.

28

Tököli İmre kâhyasını askerlerine göndermek istediği cihetle yollarda muhafazası için kadıllara yazılan hüküm.

Edirne ادرنه den Yagodina ياغودينه ya varınca yol üzerinde vaki olan kadıllara ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdarları ve âyanı vilâyet ve iş erlerine hüküm ki

Orta Macar Kırallı ve Erdel hâkimi olan Tököli İmre ختمت عواقبه بالخير Dergâhı muallâma arzual idüb kırallı müşarüniley kendü askeri tarafına kethüdasını göndermek iktiza itmekle siz ki mumaileyhim siz kethüdası merkur her kangınızın tahtı kazâsına varub dahil olur ise mahuf ve muhatara olub iktiza iden mahallerde askeri taifesinden yanına âdemler koşub emin ve salim biribirinize irsal ve mahalli me'mura isal eylemeniz babında yazılmışdır Fi evahiri c 1103.

29

Tököli İmre ailesinin Bükreş'e isaline dair.

Tuna طونه kapudanı olan Ali Paşa علي ياşa ya hüküm ki

Tököli İmre توكلي ايمره bilfiil Orta Macar Kırallı olan ختمت عواقبه بالخير Dergâhı muallâma arzual gönderüb Kırallı müşarünileyh

ehil ve ayalini Bükreş بۇكرش e götürmek için irsal eylediği kapudanın yanına âdemler koşub salimen Bükreş بۇكرش nam mahalle isal olunması babında hükmü hümayunum reca eylediği ecilden senki mirimîrânı mu-maileyh sin vechi meşruh üzre Kırallı müşarünileyhin ehil ve ayalini Bük-reş بۇكرش e götürmek için tayin olunan kapudanın yanına varub gelince âdemler koşub emin ve salim mahalline irsal ve isal eylemen babında yazılmışdır Fi evahiri c 1103.

30

Türklere mütabaat eden reayaya müdahale edilmesine dair.

Ve... ve kadılarına hüküm ki

Orta Macar Kırallı ve Erdel اردل hâkimi افتخار الامراء الملة المسيحية مختار الكبراء الطائفة العيسوية Tököli İmre بالخير توكلي ايمره tarafından Dergâhı muallâma arzuhal sonulub tahtı kazânızda vaki kariyyelerde sakin reaya taifesinden ehli islâma mütabaat ile kabulü zimmet idüb Kırallı müşarünileyhe muvafakat itmekle yedlerine tarafından eman kâğıdı virilânlar bigayri hakkın ehli örf tayifesi tarafından müdahale ve taarruz olunmamak babında hükmü hümayunum reca itmegin ehli islâma mütabaat ile kabulü zimmet idüb Kırallı müşarünileyhe muvafakat itmekle yedlerinde eman kâğıdı virilenlere bigayri hakkın dahlü taarruz olunmamak babında yazılmışdır Fi evahiri c 1103.

31

İtaatten çıkan reayanın cezalandırılmasına dair Tököli İmre'ye yazılan hüküm.

Orta Macar Kırallı Tököli İmre توكلي ايمره ye hüküm ki

Kadimî darı islâmdan olan Çelmaş چلماش nahiyesi reayası itiatten huc ve nebzi ahid idüb ve içlerinde düşmen kışladub ihanetleri mesmuu hümayunum olmagin senki Kırallı müşarünileyhsin nahiyei merkumede kabulü zimmet itmeyüb ehli islâma itaat ve inkiyad üzre olmyub isyan ve muhalefet idenleri vurub nebbü garet ve sebyü isra eylemen babında yazılmışdır Fi evahiri c 1103.

32

Tököli İmre Erdel'e gittikten sonra Bükreş'te kalanların yanına gönderilmesine dair.

Eflak افلاق voyvodasına hüküm ki

Orta Macar Kırallı ve Erdel اردل hâki افتخار الامراء العظام العيسوية مختار كبراء الفخام في الملة المسيحية Tököli İmre بالخير والرشاد توكلي ايمره Dergâhı muallâma arzuhal gön-

derüb müşarünileyh ile Erdel اردل den maan çıkan duraklardan bazıları Erdel اردل e gidüb ve bazıları ehil ve ayallerile Bükreş بوکرش de kalmağla mesfurları kendü yanına getürmek murad itmekle tarafından tavin ve irsal eyledüğü âdemisine teslim ve Ruscuk روسجق a gelinceye değin emin ve salim ulaşdırman babında hükmü hümayunum reca itmegin senki voyvodai merkuın sun Kırallı müşarünileyh Erdel اردل den çıkub Bükreş بوکرش de kalan durakların cümlesi müşarünileyhin yanına varub hidmetinde istihdam olunmak babında yazılmışdır Fi evahiri c 1103.

33

Tököli İmre'ye Pasarofça'da kalan ehil ve ayalinin ve eşyasının muhafaza edilmesine dair.

Bozrofce بوزرفچه [1] kadısına hüküm ki

Orta Macar Kırallı ve Erdel اردل hâkimi olan Tököli İmre توكلى ايمره Dergâhi muallâma arzuhal gönderüb kırallı müşarüniley hidematı me'mure ile Bozrofce بوزرفچه den bir tarafa teveccüh ve azmîet eyledikde ehil ve ayali ve sayir esvab ve mevaşisi Bozrofce بوزرفچه de alıkonulub kimesne dahlü taarruz eylemek babında hükmü hümayunum reca itmegin senki kadı sın Kırallı müşarünileyh hidematı me'mure ile bir yere gitdikde ehli ve ayal ve esbab ve eskalleri Bozrofce بوزرفچه de alıkoyub kimesneyi bivecih dahlü taarruz itdirmamen babında yazılmışdır Fi evahiri c 1103.

34

Semendire ve Demirkapı cihetlerinin haydut eşkıyasından muhafazası için Tököli İmre'ye hüküm.

Orta Macar Kırallı ve Erdel اردل hâkimi Tököli İmre توكلى ايمره Kıralla hüküm ki

Semendire سمندره ve Timur kapu قپو ya varınca ol havalinin haydud eşkıyasından gereği gibi hıfız ve hiraseti ziyade mühim ve muktazi olmağla imdi senki Kırallı müşarünileyhsin emri şerifim sana vardıkda ol havaliyi haydud eşkıyasından gereği gibi hıfız ve hiraset ve zehayir sefinelerini ان شاء الله تعالى emnü selâmet ile Belgrad بلغراد a tesyir ve isale bezli kudret ve sarfı meknet eylemen babında fermanı âlişanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır Fi evaili z 1103.

[1] Passarovitz.

Güvercinlik palangasını basan Haydük eşkiyasının def'i için Tököli İmre'ye yazılan hüküm.

Erdel اردل hâkimi Tököli İmre توکلی ایمره Kirala hüküm ki

Haydud eşkiyası tecemmü idüb Güğercinlik گوجرچينك palangasın basub garet itmek kasdında idüğün hâlâ palangai mezkûre muhafazasında olan Modava مداوه sancağına mutasarrıf حسين Hüseyin دام عزه ilâm ve müdafaalarıçün imdad taleb eylediği istima olunmagin hâlâ bu taraftan acaleten iki kıt'a cengi şayka tayin ve irsal olunmuşdur İmdi sendayi palangai mezkûreden eşkiyayı melâîni def için yanında olan levendatından kifa-yet mıkdarı levend tayin ve şerian (ve) irsal idüb mukaddema memur olduğun üzre ol havaliyi haydud eşkiyası mazarrat ve hasaratinden hıfız ve hirasat eyliyüb müdafaai a'dada kemali dikkât ve basiret üzre ihtimam [1] vukuu üzre ahvallerin acilen orduyu hümayunuma ilâm eyliyesin deyu yazılmışdır Fi evaili ca 1103.

Tököli İmre'nin kâhyasına yol emri yazıldığına dair.

Tököli Kırılın kethüdası arzuhal itmekle Nis نیش nam mahalle varınca kanun üzre yol emri yazılmışdır Fi evaili c 1104.

Güle kalesine zahire yetiştirilmesi için Tököli'ye hüküm.

Erdel اردل hâkimi ve Orta Macar Kırılı olan Tököli İmre توکلی ایمره ye hüküm ki

Hâlâ Yanuva يانوه [1] ve Güle گوله [2] Kaleleri muhafazasında olan asakiri mansuremin zahireye ziyade zaruret ve muzayakaları olduğu mesmuu hümayunum olub bundan akdem Belğirad بلغراد anbarından kılâi mezkûreye nakli fermanım olan zehayiri bir gün evvel müsaraat ve isticâl ile irsal ve isal ve hidmeti muhafazada olan asakiri mensuremin def'i zaruret ve muzayekaları için tekayyüd ve ihtimem ehemmi mehamı devleti aliyyemden olub senden kemali sadakat ve istikamet ile bu hususda her vechile bezli himmet memulü hümayunum olmağla bu emri mühim senin uhdene havale olunmuşdur İmdi ان شاء الله تعالى emri şerifim vardıği gibi

[1] Ve, eksik.

[1] Yenö.

[2] Gyula.

yanında mevcud olan arabalar ile süvari ve piyade levendatın üzerine itimad olunur bir kimesneyi başu buğ tayin ve bir gün evvel Belgrad بلگراد a gönderüb جعفر پاشا vezirim بلگراد دستور مکرم مشير فقهم نظام العالم Cafer Paşa 'دام الله تعالى اجلاله'nin re'yi savabdidü üzre Belgrad بلگراد anbarından fermanım olan zahireyi gereği gibi arabalar ile ve atlu olanların terekilerine her ne tariyk ile mümkün olur ise olsun tahmil ve serian ve acilen Tameşvar طمشوار a nakil ve andan dahi Güle گوله ve Yanuva يانوه kal'alerine isal ve teslim itdirmen babında ziyade tekayyüd ve ihtimam idüb hidmeti muhafazada olan asakiri mansuremin zaruretlerin def'e bezli himmet ve sarfı meknet idüb hususu merkum senden matlub olmağla bu babda bir dürlü özür ve behane ile müsamaha eylemiyüb her ne tariyk ile mümkün ise bu maslahatı itmama ciddü ikdam eylemen babında deyu yazılmışdır Fi evaili c 1104.

38

Tököli'nin Yanuva kalesine imdat etmesine dair.

Erdel اردل Kırallı Tököli İmre توکلی ایمره Kıralla hüküm ki

Nemçe keferesinin Yanuva يانوه kal'esi canibine sui kasdı istima olunub muhafazasına ihtimam ehemmi umurdan olmagin a'dayi liyamin ol serhadlere öyle kasdı fasid ile hareketi mutahakkak olur ise imdad ve ianetlerine irişüb mahazîli a'danın keydü mazarratların ol havaliden def دام اقباله Yusuf يوسف beğlerbeğisi Özi اوزی ve ref eylemek için hâlâ acaleten Özi اوزی eyaleti askerile tayin ve irsal olunmagin imdi siz dahi ol taraflara karib olduğunuz ecilden süvari güzide âdeminizden dört yüz nefer cengâver asakiri kethüdanız ile bile koşub bir gün evvel Tameşvar طمشوار tarafına mirimîranı mumaileyhin yanına gönderüb münasip gördüğü üzre hidematı aliyemde bulunub düşmenin ol serhaddi mansurenden keydü mazaratlarının def ve men'inde ciddü ihtimam ve ikdamı tam eylemeleriçün tenbih eylemen babına fermanı âlişanım sâdır olmuşdur deyu yazılmışdır Fi evahiri n 1104.

39

Erdel boyarlarının Tököli İmre yanına gitmelerine dair.

Sofya صوفیه muhafazasında olan... دام اقباله ya ve Sofya صوفیه kadısına hüküm ki

Hâlâ Sofya صوفیه kışlasında olan Erdel اردل boyarları orduyu hümayunuma arzuhal gönderüb Orta Macar Kırallı olan توکلی ایمره Tököli İmre yanında olmak üzre izni hümayunum reca ve Kırallı mumaileyh mezburlara kefil olub yanında olmak üzre iltimas itmegin varub mezbur

Kıralın yanında olmak için ان شاء الله تعالى orduyu hümayunum oltarafa varmazdan mukaddem mezburlara izin virilüb ve yanına âdem dahi koşılub yollarda bir ferde teaddi itdirilmemek babında deyu yazılmışdır Fi evasıtı ra 1106.

Tököli İmre'nin Veşnice'de kışlamasına dair.

Belgırad بلغراد muhafızı veziri mükerrem Cafer Paşa جعفر پاشا ya ve Buzerofçe بوزارفچه kadısına ve âyanı vilâyet ve iş erlerine hüküm ki

Orta Macar Kıralı Tököli Kıral توکلی قرال kendüsi ehil ve ayali Belgırad بلغراد varuşunda olan milk evinde sakin olub üçyüz nefer süvari ve beşyüz nefer piyade asakiri altı aylık tayinatları tarafı miriden virilmek üzere Veşnice وشنیجه de kışlamaları fermanım olmağla mezburlar Veşnice وشنیجه de ev ve kulübe yapub yerleşince Buzerofçe بوزارفچه de meks idüb ve odun ve otlukları ormandan ve miriden kendüler peyda eyliyüb müft ve meccanen kimesneden nesne taleb eylememek üzere Kıralı müşarünileyh zamin olub temessük virmekle vechi meşruh üzere mekslerine mümanaat olunmamak üzere yazılmışdır Fi evahiri ra 1106.

Tököli İmre'ye odun taşımak için iki tane üstü açık sefine verilmesine dair.

Belgırad بلغراد muhafızı vezir Cafer Paşaya جعفر پاشا hüküm ki

Orta Macar Kıralı Tököli İmre توکلی ايمره nin kendü mühimmatı için evvel behare değin odun ve otluk taşımak üzere iki kıt'a üstü açık sefine reca itmegin evvel beharda giru teslim eylemek üzere iki kıt'a üstü açık sefine virmen babında deyu yazılmışdır Fi evahiri ra 1106.

Tököli İmre maiyetinin reayayı rencide etmemelerine dair.

Belgırad بلغراد muhafızı vezir Cafer Paşa جعفر پاشا hüküm ki

Orta Macar Kıralı Tököli İmre توکلی ايمره nin minbaad tayifeleri taraflarından bir ferd reayaya teaddi ve tecavüz eylemeyüb otluk ve odunu dahi kendüleri ormandan ve gayriden peyda eyliyüb bir dürlü nesne talebile reaya fukarasını rencide eylememek üzere memhur temessük ile zamin olub altı aylık tayinatları tarafı miriden bittemam teslim olunmagin senki veziri müşarünileyhsin Kıralı mumaileyh kendüsi ehil ve ayalile

Belgırad بلغراد varuşunda vaki milk evinde sakin olub üçyüz mıkdarı süvari ile ve beşyüz nefer piyade askerî tayifesine dahi Veşnice وشنیجه de iktiza iden ev ve kulübeler yapub ve etrafına dahi mümkün olduğı mertebe istihkâm virmek üzre kışlatdırub reaya ve berayaya bir vechile zulüm ve teaddi itdirilmamek babında deyu yazılmışdır Fi evahiri ra 1106.

43

Tököli İmre askerlerinin ziraatle meşgul olmalarına müsaade edildiğine dair.

Belgırad بلغراد muhafızı vezir Cafer Paşa جعفر پاشا ya hüküm ki

Orta Macar Kırallı Tököli İmre توکلی ايمره Belgırad بلغراد da üçyüz nefer süvari ve beşyüz nefer piyade âdemlerle Veşnice وشنیجه de kışlamak fermam olub altı aylık tayinatları bittemam teslim olunmagin etbaından bazıları Veşnice وشنیجه etrafında bilâ sahib kalan tarlaları ziraat ve hiraset eylemek murad eylediklerinde bivechi şer'i mümanaat eylemamen babında hükmü hümayunum reca eyledüğü o makule etbaından oltarafda bilâ sahib kalan tarlaları ziraat ve hiraset ve öşür ve resmin sahibi arza eda idenlere ahari müdahale eylemamek babında yazılmışdır Fi evahiri ra 1106.

44

Tököli İmre'nin Ada kariyesinde yaptırdığı siperlerin yıktırılmasına dair.

Belgırad بلغراد muhafızı vezir Cafer Paşa جعفر پاشا ya hüküm ki

Ehram اهرام palankası kurbinde nehri Tuna طونه içinde Ada kariyyesi dinmekle maruf bir mahalde Tököli Kırallı توکلی قرال şanse idüb etrafına şaranbo eyledüğü mahal ol hal üzre kalur ise zararı küllisi olduğı istima olunmağla imdi âdem tayin idüb ol mahalli hedm itdiresiz deyu yazılmışdır Fi 23 za 1106.

45

Tököli İmre maiyetindeki adamların başka taraflara gitmelerine ve reayaya teaddi etmemelerine dair.

Veziri müşarünileyhe hüküm ki

Tököli Kırallı'a توکلی قرال tâbi olan bilcümle âdemleri Belgırad بلغراد kurbinde Vişniçe وشنیجه nam kariyyede sakin ve mutavattın olub ziraat ve hiraset ile meşgul olmak üzre ruhsat virilmekle Kırallı mesfura nafi olan âdemlerinden bir ferd ahır mahalde olmıyub ve reaya fukarasına teaddi itdirmiyüb cümlesini cem ve ferman olunduğı üzre Vişniçe وشنیجه kariyesinde iskân itdirmekde ihtimamı tam eyliyesin deyu yazılmışdır Fi 23 za 1106.

Tököli'nin zevcesi Zirini İlona'nın sadakat ve hizmetine mükâfaten Tököli'nin vefatından sonra da Türkiye'nin her hangi bir mahallinde oturmakta serbest olduğuna dair verilen ferman.

Sebebi tahriri hümayundur ki

Dergâhı muallâma ختمت عواقبه بالخير Tököli İmre افتخار الامراء العظام العيسويه توكلي ايمره arzuhal idüb zevcesi Zirin İlone زرين ايلونه nam müste'mene Orta Macar rüesasından kılâ' ve buka' sahibesi iken nice eyyam hanımanın terk ve zümrei a'da ile kıtal ve cenk idüb akıbet esir ve badehu halâs oldukda doğrulub memaliki mahrusetül mesalikime gelüb kehfülemanı himayeti padişahaneme iltica eylediğinden maada bu kadar zaman uğuru hümayunumda gayret ve hamıyyeti ve sadakat ve istikameti zuhur itmekle kendüsinin بامر الله تعالى müddeti hayatı inkıza buldukdan sonra mezbur müste'mene tevabi ve levahıkı ile memaliki mahrusemden her ne mahalde mutavattın [1] ve karar murad ider ise beylerbeğiler ve sayir hükkâmı vülât taraflarından mümanaat olunmıyub himayet ve sıyanet olunmaları babında istdayi inayet itmegin memaliki islâmiyyeden murad eyledikleri mahallerde kendü hallerile sakin olmalarına ol tarafın hükkâmı mümanaat itmamek için yazılmışdır Fi evahiri z 1106.

Tököli İmre'nin yaptıracığı evler ve kulübeler için kazık ve saire tedarikine dair.

Belğırad بلغراد muhafızı olan vezirim Cafer Paşa جعفر پاشا ya hüküm ki

Orta Macar Kırallı Tököli İmre توكلي ايمره nin üçyüz nefer süvari ve beşyüz nefer piyade askerinin altı aylık tayınatları tarafı miriden virilüb Veşnice وشنیجه de evler ve kulübeler yapub kışlamaları fermanım olmuşıdi Lâkin keraste ve kazık ve neccar tedarikine iktidarları olmamağla senki veziri müşarünileyhsin vechi meşruh üzre mesfurlar Veşnice وشنیجه de sakin olacak ev ve kulübe yapmağa keraste ve kazık ve neccar tedarik ve sayir hususlarında ianet üzre olub tanzimi ahval ve himayet ve sıyanetlerine tekayyüd ve ihtimam eyliyesin deyu yazılmışdır Fi evaili c 1106.

Tököli İmre'nin rahatsızlığı hasebile zevcesile beraber İstanbul'a gidip kendisini tedavi ettirmesine dair.

Âsitane kaimekamına ve defterdar vekiline hüküm ki

Tököli İmre ختمت عواقبه بالخير افتخار الامراء العظام العيسويه devleti aliyyemin ab'di sadakatkatkârı olub vücudına nice illet isabet idüb elhaletü hazihi binüb inmeğe

[3] Tevattun, olacak,

ademi kudretinden naşı zevci [1] ile varub İstanbulda ikamet idüb ille-tine müdâva eylemek üzre otuz nefer âdemisi ile me'zun ve murahhas ol-mağla imdi senki veziri müşarünileyh ve defterdar vekili sin kiralı muma-ileyh ol tarafa vardıkda Fenar semtinde kendüye bir münasib konak te-darik ve iskân eyliyüb vaki olan makasid ve marına hasbelimkân is'af ile ihtimam eylemen babında fermanı âlişanım sadır olmuştur Buyurdumki Fi evaili muharrem 1107.

49

Tököli'nin İstanbul'a azimetü münasebetile yanındaki beşyüz Macar askeri-nin Eflak voyvodasına gönderildiğine dair.

Eflak voyvodasına hüküm ki

اختار الامراء العظام العيسويه Tököli İmre Kiral بالخير in vücudına nice illet isabet idüb binüb inmeğe ademi kudretinden naşı müdava için zevcesile Âsitanei saadetime gitmeğe mezun olub yanında olan beşyüz nefer Ma-car neferatı ve bir kaç kapudanları tarafına irsal olunmuştur Muhafazai memleket için yanında ulûfelû neferat vardır Bunlardan vechi meşruh üzre ulûfe ile hidmetinde olmak istiyanleri mu'tad üzre hidmetinde kul-lanub gerek neferatdan ve gerek kapudanlardan eküb biçmek daiyesinde olanlara dahi yer yurt gösterüb koza virüb ahvallerini gereği gibi kayırub himayet ve sıyanet eyliyüb zaruret ve muzayeka çekmelü eylemiyüb bu hususda ziyade tekayyüd ve ihtimam eyliyesin deyu yazılmışdır Fi evaili m 1107.

50

Tököli'nin yol masrafının ve arabalarının tedarikine dair.

Ruscuk'dan İstanbul'a varınca yol üzerinde vaki olan kadılaar ve âyâ-nı vilâyet ve iş erlerine hüküm ki

قدوتائيل، الاغران Tököli İmre Kiral İstanbul tarafına gitmeğe mezun olub ... ile ... Çavuş maan tayin ve irsal olunmağın imdi siz ki kadılar ve âyâ-nı vilâyet ve iş erlerisiz her kangınızın tahtı kazâsına varub dahil olur ise münasib mahalle kondurub ve iktiza iden zad ve zevade ve araba ve eşya-yı sayirelerinin kıymetleri ber vechi nakid mübaşiri mumaileyha yedinden eshabına tamamen teslim olunmak üzre te'hir ve tevakkuf itdirilmeyüb tedarik ve akçeleri tamamen eshabına teslim olunduğuna mübaşirlerine arz virilüb emin ve salim birbirinize irsal ve mahalli memura isal eyliye-siz deyu yazılmışdır Fi evaili m 1107.

[1] Zevcesi, olacak.

51

Kanunen muzır bir harekette bulunmadıkça Tököli'nin adamlarına asla dokunulmamasına dair.

Belgırad'dan İstanbul'a varınca yol üzerinde vaki olan kadılara ve âyânı vilâyet ve iş erlerine hüküm ki

Tököli İmre Kırıl Âsitanei saadetimde mukıym olmak üzere memur ve hâliyâ etbaından bir mıkdar âdemlerle revane olmağla mürur ve ubur itdüğü mahallerde ve Âsitanede merkumun âdemlerine bihasbeşşer. men' ve zecir iktiza ider habaset zuhur itmedikce bir ferdine hılâfı şer' ve kanun teaddi ve cevır ve eziyyet olunmamak üzere yazılmışdır Fi evaili m 1107.

52

Tököli İmre'nin İstanbul'dan orduya gelmesine dair.

Orta Macar Kırıl Tököli İmre'ye hüküm ki

Senki Kırıl müşarünileyhsin orduyu hümayunuma gelmen muktazı olmağla sana bin beşyüz gurus virüb Anadolu tarafından gelân vüzerayı izamdan birisine koşub göndermek üzere *دستور مکرم مشیر مخم نظام العالم* Âsitanei saadetimde sadareti uzmâ kaimekamı olan vezirim Osman Paşa *ادام الله تعالى اجلاله* ya dahi emri şerifim gönderilüb tenbihi hümahunum olmagin imdi emri şerifim vusulünde kırılçıeyi anda koyub kendüne mahsus ancak on nefer âdeminle vech meşruh üzere bir gün evvel orduyu hümayunuma gelmen babında deyu yazılmışdır Fi evasıtı za 1107.

53

Tököli İmre'nin serian orduyu hümayuna gelmesine dair.

Âsitane kaimekamına hüküm ki

خدمت عواقبه بالخیر Tököly İmre *توکلای ایمره* nin bir gün evvel orduyu hümayunuma gelmesi ziyade mühim ve muktazı olmağla emri şerifim vardığı gibi Maliye tarafından irsal olunan fermanı şerifimde tayin ve tasrih olunduğı üzere müşarünileyhe harclık olmak üzere beş kise akçe virüb ve kendü ağalarından yanına bir ağa ve bir iki çavuş koşub müşarünileyhi aminen ve salimen acaleten orduyu hümayunuma irsal ve isal eyliyesin deyu yazılmışdır Fi evahri z 1108.

Orta Macar kaptanlarına mektup.

Devleti âliyye itaatinde olan Orta Macar tayifesinin kapudanları ve belli başlılarına mektub ki

Malûmumuz ola ki üç defa gönderdiğiniz mektub ve âdemleriniz selâmetle vasıl mektublarınız mazmunu ve âdemlerinizin takriri bilcümle malûmumuz olmuştur Düşmenimizin elinden alub bundan akdem malik olduğumuz Tokay [1] kalelerinden maada Kişmar ve Senküb kalelerini dahi ahiz ve içinde olan Nemçeyi katil ve İşlek cenaral ile cenk eyleyüb lûtfu Hakkile düşmeninizin ekseri kılıcınızdan geçirilüb uğuru hümayunu şehriyarîde vuku bulan yüz aklıklarınız ve caddei sadakat ve ubudiyyetde sabit kadem olub mülkü mev-rusumuz olan Orta Macar memleketinde istihlâs olunan kaleleri badel-yevm dahi can ve başınız ile hıfız ve hirasette dakika fevt itmeyüb mü-dafaai düşmen ile gayret ve hamiyet eylemekde ihtimam üzre olduğınızı ilâm eylemişsiz Ne güzel Nemçe tayiefsinin size olan zulüm ve taddileri malûmu ammei nas olub vilâyetinize itdikleri hasaret ve hakaretlerini def' için Cenabı Bari tealânını lûtuf ve inayeti sizinle bile olub şevketlû ve azametlû ve kudretlû Padişahı rub'u meskûn Efendimiz Hazretlerinin da-hi himaye ve inayeti aliyyeleri hakkınızda erzani kılınub mukaddema Kırılınız olan Tököli İmre nin Âsitanei saadetden kalkub orduyu hümayunu nusratmakruna muaccelen gelmesiyçün fermanı hümayunu padişahile mektub ve âdemimiz Sofya menzilinden gönderildiği bun-dan evvel tarafınıza irsal olunan mektubumuz ile haber virilmişdi Hâlâ Niş menzilinden dahi âdem ve mektub gönderilüb bir gün evvel ge-lüb irişmesiyçün te'kid olunmuştur kariben orduyu hümayuna mülâki oldukda kendü ile her ahvaliniz gereği gibi müzakere olunub ve asker ile iktizası üzre kendüye takviyet virilüb bilâ te'hir ve tevakkuf im-dadınıza irsal olunmak üzredir Sizin hidematı aliyyede olan sadakat ve istikametiniz ve ihlâs ve ihtisasınıza şevketlû ve kudretlû Padişahı ruyi zemine Efendimiz Hazretlerinin ilmi hümayunları lâhik olmağla hakkı-nızda inayet ve mekârimi husrevaneleri mukarrer ve muhakkak ve haliniz bundan sonra hayıra mübeddel olub düşmeninizden her vec-hile ahzi intikam ile vilâyetiniz zulüm ve tedaddiden hâlâs bulur Sayei himaye-i tacdarîde âsude hal ve müreffehülbal olursuz Nemçe istilâsından sizi tahlis kasdile üzerlerine sefer ve cenge mübaşeret olunub vakti mu-kadderi gelmamekle bir miktar zahmet çekdiniz kadimden hakkınızda cari olan merhamet ve atıfet ve selkati şehriyarîlerine ilâel'an fütur ve hâlel gelmamekle sahib çıkılub Nemçe düşmeninin üzerinizden müdafaasına her ne tarıkıyla imkân olursa imdad ve ianet olunur-

[1] Saros - Nagypatak, Tokay'in şimalinde.

suz Heman siz dahi hem cinslerinizin âlâ ve ednasile haberleşüb ittifak ve ittihad ve var kuvvetinizi bazuye getürüb Macar kalelerinden Nemçe keferesini ihrac ve elinizde olan kalelerin hıfız ve hiraseti ve üzerinize gelân düşmenin müdafaasile tekayyüd ihtimam eyleyüb kiralınız ve askeri islâm ol tarafa varınca hidematı aliyyei şehinşahîde bezli makdur eyliyesiz Ve gafletle içinizden bazılarınız Nemçe melâininin mekir ve hilelerine aldanmıyub sebat ve metanet üzre olasız Kat kat tecrübeniz olmuştur Nemçe düşmeni size af ve merhamet yüzün gösterüb sonra can ve mal ve ehil ve ayalınızı esirgemiyüb kanınızı dökmekle Macar namını kaldırmak murad ider Elhaletü hazihi devleti aliyye tarafından size gereği gibi sahib çıkılub şevketlû ve azametlû Efendimiz Padişahı islâm Hazretleri asakiri bişümar ile bizzat Belğırad بالغراد havalisine saye endazı iclâl olub بعون الله تعالى serian düşmenin kahr ve tedmirine teveccüh ve ol taraflara azimet buyurmuşlardır Siz dahi ana göre basiret ve intibah üzre hareket ve gönül birliği ile gün begün kuvvetde terakki bulmağa gayret eyleyüb vaki olan ahval ve asarı ilâmdan hâli olmıyasız 1108.

Orta Macaristan'da Kursluların ileri gelenlerine mektup.

Orta Macar vilâyetinde olan Kurus tayifesinin başlarına mektub.

Orta Macar vilâyetinde vaki Tokay توقای ve Şar Patak شار پatak kalelerinde ve Serş سرش varuşu kurbinde cem olub taburda olan Kurs tayifesinin âyânı ve kapudanları ve bellü başluları siz Malûmunuz ola ki orduyu hümayuna gönderilân iki nefer âdeminiz Sofya صوفیه menzilinde vâsıl olub ve söyledilüb gerek takrirlerinde ve gerek قدوة الامراء الملة المسيحية Tököli İmre Kırılınıza gönderilân kâğıdınız mefhumunda her ahvalinize ittıla hasıl olmuştur Bir kaç seneden beru üzerinize müstevli olan Nemçe tayifesinin cevır ve teaddi ve tekâlifi hâm ve evzaı nahemvarlarına tahammül eylemediğiniz sebebden mabeyninizde vechi münasib üzre ittifak ve ittihad eyleyüb ve Tokay توقای ve Sar Patak شار پatak kalelerine yürüyüş ile malik olub ve can ve ehil ve ayal ve emval ve erzakınızı hıfız için bir yere cemiyet idüb şevketlû ve azametlû ve kudretlû Padişahı ruyi zemin Efendimiz Hazretlerinin atebai aliyyelerine kadimden olan ubudiyyet ve ihtisasınıza binaen bu tarafdand asker ile size imdad ve ianet olunub kiralınız dahi olcanibe gönderilmek için reca ve niyaz eylemiş siz Bu makule himmet ve gayretinizden haz olunub recanız dahi makbulü hümayunu şehriyarî olmuştur Mumaiyleh kiralınız Âsiteneden kalkub bir gün evvel orduyu hümayuna gelmesi için fermanı âli ile muaccelen âdem ve mektub gönderilüb şevketlû ve kudretlû ve azametlû Padişahı âlempenah Efendimiz Hazretleri asakiri nusrat şiar ile ان شاء الله تعالى kat'ı menazil iderek ankarib Belğırad بالغراد sahrasına saye endazı iclâl eylediklerinde kiralınız dahi gelmeğe kendü ile meşveret ve maan asker tayin ve irsal olunub

اذا شاء الله الرحمن gereği gibi imdad ve ianet ile kayrılırsınız Mazlum ve biçare olub sayei himayelerine iltica iden milele sahib çıkılub şer ve teaddiden halâs olmaları devleti aliyyei osmaniye'nin de'bi kadimesi olub size dahi Nemçe melâîni tarafından gerek emlâkiniz ve gerek âynileriniz hususunda hadden ziyade olan cevir ve eziyyet ve hakaret ve hasaratleri âmmei nase aşikâr ve zâhir olmağla üzerinizden zulüm ve istilâlarının def' ve ref' olunması lâzîmei himmet ve gayreti padişahîdir Şevketlû ve azametlû ve mehabetlû Padişahı rub'u meskûn Efendimiz Hazretleri [1] tahtı hümayunlarına cülûs buyurâldan beru ecdadı izamlarının âdeti mülûkâne-leri üzre bizzât nahzat buyurub a'dayı dinü devletlerle mukabele ve mukatelede asakiri islâm mansur ve muzaffer ve düşmenleri makhur ve müdemmer olub kat kat inayeti ilâhiye mazhar oldukları malûmunuzdur Bu senei mübarekede dahi berü bahirde nusratı rabbanî nümayan olub Akdeniz ونديك de donanmayı hümayun ile Venedik ونديك donanması muharebede münhezim ve menhusen firar eyledi Ve Bosna ونديك serhaddinde olan Behke ونديك kalesi muhasara olunub gerek kalede gaziler ve gerek taşrada olan asakiri islâmın merdane hareket ile niçe niçe yüz aklıkları olmağla muhasara iden Nemçe ve Hırvat askeri kırılub haiben ve makhuren kalkub hafiyyeten perakende olmuşlardır Şevketlû ve azametlû Padişahı âlempenah Hazretleri a'dayı dinü devletden ahzi intikam ve sizin dahi istihlâsınız kasdile azimet ve teveccühü hümayunları mukarrerdir انا شاء الله تعالى bu taraftan dahi zuhur idecek nusrat ve inayeti Hakdan siz dahi behremend ve kâmyab olursuz Heman tarafı devleti aliyyeye doğru olan hemcins ve dindaşınızı teaddiden ihtiraz ve düşmenden ahzi intikam için bundan böyle dahi mabeyinlerinizde ittifak ve ittihad idüb ve katlanub peyder pey ahvalinizi bu tarafa ifade ve düşmenin keyfiyyet ve hareketi ve her halini vukuu üzre tecessüsden sonra ilâm idüb ve orduyu hümayunumdan Kırалınız ile maan imdadınıza gönderilecek askeri islâm kangı yoldan gitmek ve kangı mahalde sizinle mülâki olmak münasib görilür ise âdeminiz ile bildiresiz 1108.

Erdel vilâyetindeki Macar taifelerine ve reislerine mektup.

Erdel اردل vilâyetinde olan Sas ساس ve Sikel سیکل ve Macar مجار tayifelerinin âyânı ve bellü başluları ve şehir ve kasabat ve kura zabitlerine mektub.

Malûmunuz ola ki Erdel اردل vilâyeti şevketlû ve azametlû ve kudretlû Padişahı ruyi zemin خدا الله خلافته الى يوم القرار Efendimiz Hazretlerinin mülkü mevrusları olub ahalilerile mabeyinde kadimül eyyamdan hüsnü muamele ve ülfeti kâmile ve ihlâsı sadıka olmağla hakkınızda her bar mekârim

[1] İkinci Mustaaf.

ve inayeti şehriyarîleri derkâr buyrılıb ve siz dahi sadakat ve istikamet ile ubudiyyetde sabit kadem olub esnayı fetrede dahi dedeleriniz gayret idüb ve kılıc kuşanub ve iktizasına göre askeri islâma imdad ve ianetile takviyet bulub üzerinize bir kaç defa istilâ iden kadimî düşmeniniz Nemçe keferesini vilâyetinizden ihrac ve zulüm ve teaddilerin bilkülliyeye def' ve ref' idüb sayei himayei padişahîde âsudehal ve müreffehül bal ve nice sinin ve eyyam asayiş ve istirahat itmişiken hâliyâ zikrolunan düşmenin teaddi ve eziyyeti kemiklerinize dayanub ve âyin ve ırz ve emval ve emlâklerniz payimal ve etvar ve evzai şenialarına dahi tahammül ile gaflete gark olub ve nice nice fırsatlar fevt eyleyüb neaceb Nemçenin ayağı altında kaldınız Orta Macarda olan bir kaç Kurslar bu mertebe Nemçenin tesallütünü hazm itmeyüb derunlarında olan sadakat ve istikametleri zuhur idüb Hak dahi muavinleri olmağla birbirleriyle ittifak ve ittihad ile kaleler alub ve cemiyet idüb can ve mallerin hıfz için devleti aliyye tarafından istimdad ve istiane ve Kıralların dahi taleb itmelerile rızayı hümayunu şehriyariye mazhar olub her vechile kendülere sanib çıkılıb takviet ve ianet olunmak üzredir Siz dahi dedelerinizin izine yürüyüb ve anların eyledikleri himmet ve gayretin edna derecesile hareket ve amel ve birbiriniz ile gönül birliğin eyleyüb düşmeniniz şerrinden vilâyetinizi tahlise mübaşeret eylemenizde size asker ile mi imdad olunmaz ve sizin nizam ve intizamınıza lâzım görilüb ittifak ile arz ve reca eylediğiniz ahvale mi müsaade olunmaz Yohsa şevketlû ve azametlû ve kudretlû Padişahı âlempenah Efendimiz Hazretleri ibtidayı cülûsu hümayunlarından beru binefsihi Engürüs انكرووس tarafına asakiri nusrat şiar ile sefer idüb aduyi din ve devletlerle birkaç defa mukavemet ve muharebede nemertebe Nemçe keferesi makhur ve münhezim olduğu malûmunuz değil mi Şimşiri cihangirlerinden firar ile halâs bulan bir kaç Nemçeyi yine memleketinize kabul ile eziyyet ve teaddilerine tahammül eylemeniz bir vechile lâyük görülmeyüb elhaletü hazihi Kırالınız Apafi Mihalın اباق ميهال oğlu dahi mekir ve hile ile Bec بچ [1] kalesine götürilüb ve habs olunub badelyevm içlerinizde eşbeh olanlar birer tarıkıyla vücuddan ref' olunmağla vilâyetinizin ahvali niye münker olması fehim olunur Ve sizin hareket ve cemiyetinize hacet olmıyub ان شاء الله تعالى bu defa dahi düşmenden ahzi intikam ile memleketiniz içinde Tatar ve sayir asakiri islâm girüb lûtfu Hakkile her iş dilhah üzre âsan olur Ancak asker dühulünde başsız reaya ve beraya ve sahipsiz memleket her nekadard himaye ve sıyanete himmeti padişahî olursa da dost memleketi gibi gözedilmesi mümkün olmadığını siz dahi bilürsüz Amma mukaddem tedarikle kendü ahvalinizi kayırub ve nizamınıza her ne şekil ianet olması lâzım ise arz ve ilâm eylemeniz ile tahtı rızayı şehriyarîde bulunmanız tarafınıza her vechile enfa' olmağla işbu mektubunuz ile cümleiniz habîr ve agâh olmanız murad olunub ana göre hayırhah ve umurdide ve işe kadir olanlarınız birbiriniz ile haberleşüb ittifak ve ittihad eyleyüb mukaddime istihlâsınız ve

[1] Viyana.

size fâzım olan her ahvaliniz istidası sizden zuhur eyledikde انشاالله تعالی devleti padişahîde hiç bir dürlü nesne eksik değildir Asker ile ve her vechile sahib âkılup size ianet ve himayet olunması mukarrerdir Hattâ iktiza iderse sizi düşmenden saklamak için bizzat şevketlû Padişah Hazretleri vilâyetiniz tarafına teşrif buyurub her ahvalinize dilhahınız üzre nizam virilür Şöyleki kelevvel ziri sayei himayei şehriyarîde müsterih ve mut-meinülkalb clasız Heman halinize muvafık ve münasib haberi hayır en-camın tarafınızdan zuhurını Allahü tealâ mukadder itmiş ola 1108.

57

Tököli'nin arzusu üzerine Eflaktaki askerlerinin yanına gönderilmesine dair.

Eflak voyvodasına hüküm ki

Tököli İmre arzuhal gönderüb müşarünileyhin mevkibi hümayunu-
ma gelmesi fermanım olmagin bundan akdem Orta Macar tayifesinin Ef-
lak vilâyetine gönderilân boyarlarından hâlâ Bükreş'de olub yanına gel-
mek murad idenlerin tevabi ve levahiklerle Belgrâd'a gelmelerine mü-
manaat olunmamak babında emri şerifim reca itmeğin vechi meşruh
üzre amel olunmak üzre yazılmışdır Fi evaili m 1109.

58

Eflaktan gelecek Orta Macar askerlerinin salimen gönderilmelerine dair.

Eflak vilâyeti hududundan Belgrâd'a glince yol üzerinde vaki olan
kadılara hüküm ki

Orta Macar tayifesinin boyarlarından olub hâlâ Bükreş'de olanlar-
dan Tököli İmre'nin yanına gelmek murad idenler tevabi ve levahiklerle
her kangınızın tahtı kazâsına dahil olurlar ise Belgrâda gelmelerine mü-
manaat olunmıyub tayin olunan mübaşir... ile aminen ve salimen birbi-
rinize irsal ve mahalli me'mûra isale tekayyüd ve ihtimam eyliyesiz deyu
Fi evaili m 1109.

59

Tököli'ye verilecek şaraba dair.

İstanbul ve Dimetoka ve sekban başı ve Hassa bostancı başıya hü-
küm ki

Tököli İmre خدمت عواقبه بالخیر Dergâhı muallâma arzuhal gönderüb kendünün
ve yanında olan âdemlerinin kefafı nefisleriycün İstanbul'a karib iskele
ve yalılardan bû sene akçesile iştirâ eyledüğü yalnız üç bin madra hami-

rin evine nakline mümanaat olunmamak babında emri şerifim reca itmegin bu sene üç bin mudra hamirin evine nakline mümanaat olunmamak üzere yazılmışdır Fi evahiri r 1109.

60

Tököli'nin arzusu üzerine, Temeşvar'da mahpus bulunan iki papasın salıverilmesine dair.

Temeşvar muhafızı Yusuf Paşa'ya hüküm ki

Tököli İmre arzuhal göderüb bundan akdem قرصه غوى ضلاشلي reayasile iki nefer papas istirkak ve hâlâ Tamşevâr'da mahbus oldukların bildirüb ıtlak olunmaları babında emri şerifim reca itmegin ıtlak olunmaları babında yazılmışdır Fi evahiri r 1109.

61

Tököli'nin Edirne'den İstanbula gitmesi için yazılan yol emri.

Edirne'den İstanbul'a varınca yol üzerinde olan kadılara ve zikrolunan kazâlarda vaki âyânı vilâyet ve iş erlerine hüküm ki

Tököli İmre ختمت عراقه بالخبر in İstanbula gitmesi fermanım olmagin her kangınızın tahtı kazâsına varub dahil olur ise münasib ve mahfuz mahallere kondurub ve zad ve zevadesin nerhi ruzî üzere akçesile aldirub ve gider oldukda yanına yarar ve tüvanâ kılağuzlar koşub kemali emnü selâmetle birbirinize ulaştırub ve mahalli memura isal idüb avk ve te'hirden ve ihmâl ve müsaheleden ve ademi tekayyüd ile zarar ve güzend irisdirmekden ve hilâfı şer'i şerif bir takrib ile bir ferde zulüm ve teaddiden begayet ihtiraz ve içtinap eylemeniz babında fermanı âlişanım yazılmışdır Fi evaili ca 1109.

62

Tököli'nin tevassutu üzerine Türklere iltihak eden Torfoğ'a yazılan berat.

Sebebi tevkiyi refii hümayunu inayet makrunu sultanî oldur ki

Tököli İmre Kıralı ختمت عراقه كرتال mektub gönderüb sabıkan Buğdan tayifesinin bellü başlılarından olub hâlâ Tih memleketi hududunda kendüsile maan varub ikamet iden tayifeden dört bin askere baş buğ olan قدوة لاعيان الملة المسيحية Tofolc ختمت عراقه بالخبر طوزقوج devleti aliyyeme iltica ve istiman eyledüğün ilâm ve Buğdan memleketi hududunda askerile kendüye cayi ikamet ve medarı harz ve ziraat olacak bir yurt gösterilüb üç seneye değin cizyeleri af ve in'am olunmak üzere eman ihsan olunur ise gelüb tayin olunan mevazıda ikamet idüb ve yanında olan

dört bin askerden maada tayifei mezbureden dahi peyder pey gelüb mezkûrlara mükasem olub erbabı hiraset ve felâhatden olanları zer' ve harse meşğul olub ve ricali harbü kıtalden olanları dahi onar kılıc asker olub iktiza eden hidematı aliyyemde bulunmak üzre haklarında ref'i babı istiman ile avatıfı aliyyei padişahanemden eman namei hümayunum virilmek babında inayet recasına arz itmegin iltiması kârini kabulü tab'ı hümayunum olmağla işbu emannamei hümayunu inayet meşhunu virdim ve buyurdumki eğer mumaiyleh ve eğer yanında olan askeri ve eğer tavayifi mezbureden sayirleri tarafı devleti aliyyeme itaat ve inkıyad ile zimmet kabul idüb gelüb memaliki mahsuseme dahil olurlarsa muhafazalarıçün âdemler tayin olunub Buğdan memleketinde kendülere ve badehu tavayifi merkumeden gelecek yoldaşlarına kifayet idecek bir yurt gösterile Ve üç seneye değin Buğdan voyvodası ve sayir ümena ve ammal ve gayriden kimesne cizye taleb itmeyüb üç seneyedek cizyeden muaf ve müsellemler olalar Ve tayifei mezburede ehli hirfet ve erbabı hirasetden olanları firagı bâl ile san'atlerine ve kârü kisiblerine meşğul olub ricali harbü kıtalden olanları seferlerde hidematı aliyyemde istihdam ve hizmetlerine göre ulûfe tayin oluna Ve eğer vechi meşruh üzre hizmetde olanları ve eğer ziraat ve hiraset ihtiyar idenleri bilcümle zamanı emanda club nüfus ve emvallerine ve ehil ve ayallerine asakiri mansuremden ve tavayifi Tatardan ve sayirlerinden bir vechile taarruz olunmıyub himayet olunalar Her kim bu eman namei hümayunumu mütalea iderse mucibile âmil olub hilâfından ziyade hazer eyliye Fi evahiri c 1109.

63

Tököli'nin adamını öldüren şahsın Belgrat'ta muhafaza ve haps edilmesine dair.

Belgırad muhafızı Paşaya hüküm ki-

Tököli İmre ختمت عواقبه بالخبر Dergâhı muallâma mektub gönderüb hâlâ Belgrad'da hidmeti muhafazada olan Kursluların papaslarını ... nam müsellim bigayri hakkın urub katlidüb ve katili mezbur hâlâ senki veziri müşarünileyhsin habsinde olduğın bidlirüb olbabda hükmü hümayunum reca itmeğın katili merkum habis olunub انشاءالله تعالی orduyu hümayunum Belgırada varınca ıtlak olunmamak emrim olmuştur deyu yazılmışdır Fi evasıtı n 1109.

64

Tersane zindanına hapsedilen Macarların Belgrat muhafazasındaki Macarların yanına gönderilmelerine dair.

Tuna kapudanı... دام اعجالة ya hüküm ki

Tököli İmre ختمت عواقبه بالخبر arzuhal idüb Kurslulardan Tersanej âmirem zindanında mahbus olub bundan akdem ıtlak olunan yirmi nefer Kurslular Belgırad muhafazasında olan Kurslulara mülhak

olmak üzere Tuna firkateleri kapudanlarile Belgrad'a gitmelerine mümana-
naat olunmamak babında hükmü hümayunum reca itmeğin mukaddema
ıtlak olunan yirmi nefer Belgrad'da olan neferata firkateler ile gitmeğe
mümanaat olunmamak emrim olmuştur deyu yazılmışdır Fi evasıtı n
1109.

65

Eflakta bulunan Kursluların Belgrad'a gönderilmelerine dair.

Eflak افلاق voyvodasına hüküm ki-

Senki voyvodai merkumsun ikiyüz nefer piyade üçyüz nefer süvari
beşyüz nefer Kurslular Eflak افلاق toprağına gelüb hâlâ yanında olduğın
ilâm eylemiş sin Mesfurların zad ve zahayir ve tayinleri tarafı miriden vi-
rilmek üzere fermanım olmuştur İmdi emri şerif vusulünde mesfurların
yanlarına sendahi tarafından âdem tayin idüb gönderilen mübaşir mari-
fetile Rusçuk روسچک dan karşuya geçirüb Belgrad بلغراد muhafızı veziri mü-
kerrem Mehmed Paşa محمد پاشا nın re'yi savabdidi üzere tayin eylediği ma-
halde hizmetde olmak üzere Belgrad بلغراد a irsal eyliyesin deyu yazılmış-
dır Fi evasıtı ca 1109.

66

Karlofça muahedesi âzerine Kurslular hakkında yapılacak muameleye dair.

Belgrad valisi vezir Ali Paşa'ya hüküm ki

Devleti aliyyei ebed peyvendimle ıftiharı mülûkü nesarâ Nemçe Ça-
sarı ve Roma İmparatorile mabeyinde sulh ve salâh mün'akid ve kadimî
dostluk tecdid olunub sayei himayei husrevaneme intisab ve iltica idüb
hâlâ Tameşvar ve Belgrad'da ve olhavalide olan Kurs tayifesine tarafı
hümaynumdan yer gösterilüb ahvallerine gereği gibi nizam ve intizam vi-
rilmesi mabeyinde akdolunan surut ve uhuddan olmağla tayifei mezbur
bircümle zabitlerle kaldırılub ve meunet ve tayinatları görölüb ve üzerle-
rine müstakim mübaşir tayin eyliyüb ve Sofyada münasib olan yerlere
kondurulduktan sonra içlerinde cümlesinin marifetile ehli vukuf bir kaç
ihtiyarları deri devletmedarıma gelüb ve bircümle umur ve ahvalleri gö-
rilüb badelyevm ziri himayei mülûkânemde âsude hal ve müreffehülbâl
olmalarıçün münasib olan mevazıda bir yurt gösterilüb iskân olunmak
üzre cümlesini bir gün evvel vechi ma'kul ile bir yere getürüb âminen ve
salimen mahalli mezbura irsal ve esnayi tariykde zaruret ve muzayeka
çekdirilmeyüb ve esnayi [1] ve reaya fukarasından bir ferde teaddi ve te-
cavüzden ihtiraz olunmak babında yazılmışdır Fi evahiri ş 1110.

[1] Eksik.

Karlofça muhadesinden sonra Türkiye'de kalan Orta Macarlıların Berkofçaya yerleştirildiğine dair.

Berkofçe برکوفچه kadısına hüküm ki

Paşa sancağında پاشا سنجائی senevî üç yük seksen bir akçe mali olan Çetrofca چتروفچه hassı reayaları caddei itaatden udul ve isyan eyledikleri zâhir oldukda reayayı mesfurûn bilcümle kırdırılıb olvakitden bu zeman gelince kuraları harab ve bir kaç defa tecessüs olundukda reayadan ferdi vahid bulunmamağla elyevm hâli ve harab olub ve bundan akdem Belğirad بلغراد ve Tameşvar طمشوار caniblerinde olub Niğbolı نیگبولی ya gelen Erdellû اردالو ve Macar Kursular قرضواری yediyüz on iki nefer piyade ve beşyüz yirmi altı nefer süvari olub bir kaç seneden mukaddem vatanların terk ve devleti alıyyemin sayei himayesine iltica idüb esnayı cenkde sadakat ve istikamet üzere hidmetde bulunmalarile badelyevm ziri himayei Padişahanemize dahil ve ayal ve evlâd ve evlâdlarına bir mahal tayin olunmak fermanım olmagin mesfurlar zikrolunan Çetrofca hassı arazisinde iskân olunub kaç nefer ise badelyevm sayir reayadan içlerine reaya karışmamak için alelesami kapudanları marifetleriyle tahrir ve defter ve hassı mezburda olan kuradan kaç kuraya iskân olunmak iktiza ider ise hallerine göre mabeyinlerinde hüsnü ittifak ile yerleri taksim ve cümlesi yerleşdirilüb ve ziraat ve hirasetleri için kendülere kadri kifaye gösterilân arazilerine hudud ve sınır vaz olundukdan sonra hassı mezbur toprağında hâli nemıkdar arazi kalur ise anı dahi başka tahrir ve zabt ve hassı mezbur toprağında şimdiye değin eğer ahar mahallerin reayasından ve eğer isyanları vaktinde firar itmeğle sonra gelmiş temekkün eylemiş kadimî reayasından var ise badehu fermanı hümayunumla bir münasib mahalle iskân olunmak üzere olmakuleleri dahi isim ve resimleri ve mukaddema raiyet kayid olundukları mahallerile marifeti şer'ile tahrir ve defter itdirilüb ve tayifei mezbureden beş seneye değin hakkı arazi taleb olunmıyub kendülere in'am ve inşaallahü tealâ beş seneden sonra hakkı arazi her ne maktu tayin olunur ise ancak tayin olunan hakkı arazilerin virüb bundan maada cizye ve gayri tekâlif taleb olunmıyub muaf ve müsellemler olmak şartile ve sayir reayadan içlerine badelyevm bir dürlü behane ile reaya karışdırılmıyub muafiyetleri reayadan bir ferde sari olmıyub ve kendüler dahi gayri yerde sakin olmak isterler ise sakin olduklarında muaf ve müsellemler iz deyu iddiada olmıyub sakin olmak murad eyledikleri yerlerin sayir reaya gibi tekliflerin eda eylemek üzere ve arazii mezkûrede iskân oldukları kariyyelerde kadimden olan kiliselerde âyinlerin icra idüb haraba müşrif oldukda mesağı

şer'e muvafık emri şerif ile tamir ideler Minbaad müceddeden kilise bina ve ihdas eylemiyeler Ve ruhbanları dahi muaf olub mürd olanların kaldırmakda ve tezvic eylemekde ve gayri âyinlerinde mabeyinlerinde icra itmekde aharder akçe mutalebe ve bir gayir vechile daholunmıya Ve madamki kadı huzurunda kendü ikrarı ile islâma gelmiye şahidi zor ile islâma geldin deyu kendülere cebir olunmıya Ve hassı mezbur toprağında hallerine göre taksim olunan arazide her kes kendü halile yabdıkları milk menzile ve araziye mutasarrıf olub hissesine düşen toprak hakkını edâ eylemek üzre hayatında malik ola Mürd oldukdan sonra varislerine intikal eyliyüb hilâfı şer'i şerif ve mugayiri emri hümayun dahl ve taarruz olunmıya Ve aralarında zuhur iden dava ve nizaları tarafeyinden rızalarile görilüb tevfiik mümkün olmaz ise civarında olan kuzat şer'i şerif muktezası üzre davaların fasleyleyüb kadılar ve mütesellimler ve voyvodalar bir dürlü behane ile içlerine girüb devir eylemiyeler Ve etrafı civarlarında yollarda ve kariyyelerde bir dürlü fesad eylemiyüb fesadları zuhur ider ise muktezayı şer' üzre sezalarına göre cezaları tertib oluna Lâkin bu babda teftiş ve tefahhus olunub hilâfı inha ile kimesniye gadir olunmıya Ve memaliki mahrusemde emniyet ve selâmetle ticaret idüb kanun üzre gümrüklerin bir defa edâ idüb tezkerelerin aldıktan sonra tekrar ol emtianın gümrüğü ve bac ve gayri tekâlif talebile rencide olunmıyalar Ve madamki yedlerinde emri şerif olmıya müste'men vilâyetlerine varub gelmiyeler Ve ticaret ile memaliki mahrusemin birine vardıklarında içlerinden birisi mürd oldukda beytülmal ve kassam dahleylemiyüb varislerine teslim eyliyeler Ve aralarında kimi dilerler ise ahvallerin ihtiyarları marifetlerle görmek için kendü rızalarile nasb olunub kendüden nesne teklif olunmıya Ve madamki sadakat ve istikamet üzre kendü hallerinde olub bir dürlü hiyanetleri zuhur eylemiye zikrolunan arazide bu şurut ve kuyud üzre sıyanet ve himayet olunub bilâ mucib hilâfı emri hümayun aharden rencide olunmıya Ve hakkı arazileri maktu olub taraflarından Hazinei âmireme teslim oluna Ve bu şurut üzre arazii mezkûrede sakin olduklarından sonra seferi hümayunum vaki oldukça tarafı miriden yalnız tayinatları virilmek üzre beşer neferde bir tüfenk endaz kapudanları ile sefer virüb hidematı hümayunumda mevcut bulunmak şartile hassı mezbur arazisi avatıfı aliyyei mülûkânemden bervechi temlik mesfurlara inayet ve ihsanım olub yedlerine nişanı hümayunum virilmekle mesfurların cümlesi mübaşir tayin olunan... زيد قدره marifetile arazii mezkûrede olan kurada iskân olunub ve mahalline kayıd olunmak üzre alelesami defteri ve iskân olundukları kuranın tahrir olunan hudud ve sınırı defteri mübaşiri mumaileyhin yedine teslim ve deri devletmedarına irsal olunmak üzre emri şerifim virilmek için bilfiil Başdefterdarım Mustafa مصطفى ilâm itmekle mumaileyhin ilâmı mucibince amel oluna deyu yazılmışdır Fi evahiri z 1110 (İşbu emri şerif tashih olunduğı vech üzre sahih kayıd olmuştur).

68

Tökölî'nin adamlarından birinin Belgrat'taki hanesinden konak resmi alınmamasına dair.

Belgırad valisi vezir Ali Paşa'ya hüküm ki

Tökölî Kırılın etbaından مداخل شهر nam kapudan arzuhal idüb Belgırad'dan nehri Tuna ile Niğbolı tarafına teveccüh ve azimet itmamekle hâlâ Belgırad'da Yahudi mahallesinde vaki mülk menzili olub içine bekci tayin eylediği kimesne konak teklifi ile dahlü rencide olunmamak babında hükmü hümahunum reca itmeğin vechi meşruh üzre amel oluna deyu yazılmışdır Fi evaili 1 1110.

69

Karlofça muhadesinden sonra Türkiye'de iskân edilen Orta Macar halkı ile Erdellilere verilen nişanı hümayun.

Nişanı hümayun oldur ki Bundan akdem Tameşvar طمشوار ve Belgırad بلگراد ve ol havalide hidmetde olub hâlâ memuren Niğbolı نیکبولı ya gelân rafii tevkiyi refiüştanı hakanî Erdellü ve Macar Kursluları yediyüz on iki nefer piyade ve beşyüz yirmi altı nefer süvari olub mezburlar bir kaç seneden mukaddem vatanlarını terk ve devleti aliyyemin sayei himayesine iltica idüb esnayı cenkde sadakat ve istikamet üzre hidmetde olmaları ile mekârımı seniyyei mülûkânemden badel yevm dahi ziri himayei padişahanemde olmak üzre ehil ve ayallerile ikamet idecek bir mahal gösterilüb İva ve iskân olunmak fermanım olmagın Paşa sancağında senede üçyüz seksen bin akçe mali olan Çetrofçe چتروفچه hassı reayaları bin yüz senesinde nebzi ahid itmeleri ile bilcümle kırdırılıb olvakitden bu zemana gelince kuraları harab ve bir kaç defa tecessüs olundukda reayadan bir müteneffis bulunmamağla elyevm hâli ve harabe olmağın tayifei mezbure mahalli mezkûrede ikamet etmek üzre kendülere ve evlâd ve evlâdlarına tayin ve tahsis olunub ve tayifei mezbure kaç nefer ise badel yevm sayır reayadan içlerine reaya karışmamak için alelesami kapudanları marifetile tahrir ve defter ve hassı mezburda olan kuradan kaç kuraya iskân olunmak iktiza ider ise hallerine göre mabeyinlerinde hüsnü ittifak ile yerleri taksim ve cümlesi yerleşdirilüb ve ziraat ve hirasetleri için kendülere kadri kifaye gösterilân arazilerine hudud ve sınır vaz' olundukdan sonra hassı mezbur toprağından nemıkdar arazi hâli kalur ise anıdaki başka tahrir ve zabt ve hassı mezbur toprağında faraza şimdiye değin eğer ahar mahallerin reayasından ve eğer iskânları vaktinde firar itmekle sonradan gelmiş kadimî reayasından kimesne bulunur ise yahud bundan sonra dahi gelmek ihtimali olur ise badehu fermanı hümayunumla olmakuleleri dahi isim ve resimleri ve mukaddema raiyyet kayıd olundukları mhaallerile marifeti şer'le tahrir ve defter ve bir münasib mahalle iskân olunub bunların içlerine karışdırılmıya Ve taifei

mezbureden beş seneye değin hakkı arazi taleb olunmıyub kendülere in'am ve ان الله تعالى بهş deenden sonra ösüre muadil maktu' kayıd olunub vechi meşruh üzre maktuların virdiklerinden sonra cizye ve sair tekâlifi örfiyye ve şakkadan muaf ve müsellemler olalar Amma sayir reayadan içlerine badelyevm bir dürlü behane ile bir ferd karışdırılmıyub muafiyetleri reayadan bir nefere sari olmağa Ve kendüler dahi gayri yerde sakin olmak isterler ise men' olunmağa Ancak bu mahalden kalkub sakin oldukları mahalde muaf ve müsellemler deyu iddiada olmağub sakin olmak murad eyledikleri yerlerde sayir reaya gibi tekliflerin edâ ideler Ve sakin oldukları kariyyelerde olan kadimî kiliseler yedlerinde ibka olunub dayir ehli zimmetmet reaya gibi âyinlerin icra idüb haraba müşrif oldukda mri şerifim virilür ise mesağı şer'i olduğu mertebe tamirine mümanaat olunmağa Minbaad müceddeden kilise bina ve ihdas eylemiyeler Ve ruhbanları dahi muaf olub mürd olanların kaldırmakda ve tezvic ve gayri âyinlerin mabeyinlerinde icra idüb ahardan akçe mutalebe ve bir gayri vechile rencide olunmağa Ve hassı mezbur toprağında hallerine göre taksim olunan arazide her kes kendü mallerile yaptıkları mülk menzile ve araziye mutasarrıf olub hayatında malik olalar Mürd oldukdan sonra varislerine meccanen intikal eyleyüb tapo ve resim teklifi ile dahlü taarruz olunmağa Ve aralarında zuhur iden dava ve nizaları rızalarile beyinlerinde tevfiik mümkün olmaz ise civarlarında olan kuzat şer'i şerif muktezasınca fasleyleyüb kadılar ve mütesellimler ve voyvodalar bir dürlü behane ile içlerine girüb devir eylemiyeler Ve etrafı civarlarında yollarda ve kırlarda bir dürlü fesad eylemeyüb fesadları zuhur ise muktezayı şer' üzre sezarlarına göre ceza tertib oluna Lâkin bu babda teftiş ve tefahhus olunub hilâf inha ile kimesneye gadir olunmağa Ve memaliki mahrusemde sayir tüccar gibi emniyyet ve selâmet ile ticaret idüb kanun üzre gümrüklerin bir defa eda idüb tezkerelerin aldıktan sonra tekrar gümrük ve hilâfı emir ve defter bac ve gayri tekâlif talebile rencide olunmıyalar Ve madamki yedlerinde emri şerifim olmağa müste'men vilâyetlerine varub gelmiyeler Ve aralarında kimi dilerler ise ahvallerin ihtiyarları marifetile görmek için kendü rızalarile nasbolunub kendüden nesne teklif olunmağa Ve madamki sadakat ve istikamet üzre kendü hallerinde olub bir dürlü habasetleri zuhur eylemiye zikrolunan arazide bu şurut ve kuyud üzre sıyanet ve himayet olunub bilâ mucip hilâfı emri hümayun ahardan rencide olunmağa Ve öşre muadil maktuları taraflarından Hazinei âmireme teslim oluna Ve bu şurut üzre arazii mezkûrede sakin olduklarından sonra seferi hümayunum vaki oldukca tarafı miriden yalnız tayinatları virilmek üzre beş neferden bir nefer tüfenk endaz kapudanları ve bayrakdarlarile sefer virüb hidematı hümayunumda mevcud bulunmak şartile arazii mezkûrede olan kuraya cümlesi iskân olunmak üzre rikâbı hümayunuma arz ve telhis olundukda haklarında mekârimi seniyyei husrevanem erzani kılınub şurutu mezkûre üzre ikametleriçün sadır olan hattı hümayunu şevketmakrunum ile izni hümayunum erzani kılınub sâdır olan hattı hümayunu şevketmakrunum mucibince bu nişanı hümayunu meymenet makrunu virdüm ve buyurdum ki badelyevm mesfurlar varub şurutu mezkûre üzre arazii merkumede sakin olub

madamki hilâfına vaz' ve hareketelri olmıyub istikamet ile kendü hallerinde olalar ahlâfı saadet ittisaf ve evlâdı emcâdı âli nejadımdan ve vükelâyı feham ve sayirlerinden bir ferd hilâfına cevaz göstermeyüb kendüleri ve ehil ve ayal ve evlâdları ilâ inkırazuddevvan bu hanedanı bürri ihsanın sayei himayesinde âsude hal olalar Şöyle bilâler Evasıtı m sene 1111.

70

Tököli maiyetindeki Kursluların Türkiye'de iskânlarına dair.

Berkofca kadısına hüküm ki

Bundan akdem Tameşvar ve Belğırad ve olhavalide hidmetde olub hâlâ memuren Niğbolıya gelen Erdellü ve Macar Kursluları yediyüz on iki nefer piyade ve beşyüz yirmi atlı nefer süvari olub bunlar bir kaç seneden mukaddem vatanların terk ve devleti aliyyemin sayei himayesine iltica idüb esnayı cenkde sadakat ve istikamet üzre hidmetde olmalarıle mekârimi seniyyei mülûkânemden badel yevm dahi ziri himayei padişahanemde omlak üzre ehil ve ayallerile ikamet idecek bir mahal gösterilüb İva ve iskân olunmak fermanım olmağın Paşa Sancağında senede üçyüz seksen bin akçe mali olan Çetrofçe چترافچه hassı reayaları bin yüz senesinde nebzi ahid itmeleriyle bilcümle kırdırılıb olvakitden bu zemanе gelince kuraları harab ve bir kaç defa tecessüs olundukda reayadan bir müteneffis bulunmamağla elyevm hâli ve harabe olmağın tayifei mezbure mahalli mezkûrede ikamet itmek üzre kendülere ve evlâd ve evlâdlarına tayin ve tahsis olunub (ve) tayifei mezbure kaç nefer ise badel yevm sayir reayadan içlerine reaya karışmamak için alelesami kapudanları marifetile tahrir ve defter ve hassı mezburda olan kuradan kaç kuraya iskân olunmak iktiza ider ise hallerine göre mabeyinlerinde hüsnü ittifak ile yerleri taksim ve cümlesi yerleştirilüb ve ziraat ve hirasetleri için kendülere kadri kifaye gösterilân arazilerine hudud ve sınır vaz' olundukdan sonra hassı mezbur toprağından nemıkdar arazi hâli kalur ise anıdahi başka tahrir ve zabt ve hassı mezbur toprağında faraza şimdiye değin eğer ahar mahallerin reayasından ve eğer iskânları vaktinde firar itmekle sonradan gelmiş kadimî reayasından kimesne bulunur ise yahud bundan sonra dahi gelmek ihtimali olur ise badehu fermanı hümayunumla olmakuleleri dahi isim ve resimleri ve mukaddema raiyyet kayıd olundukları mahallerile marifeti şer'le tahrir ve defter ve bir münasib mahalle iskân olunub bunların içlerine karışdırılmıya Ve taifei mezbureden beş seneye değin hakkı arazi talep olunmıyub kendülere in'am ve ان شاء الله تعالی keş seneden sonra ösüre muadil maktu' kayıd olunub vechi meşruh üzre maktuların virdiklerinden sonra cizye ve sair tekâlifi örfiyye ve şakkadan muaf ve müsellemler olalar Amma sayir reayadan içlerine badelyevm bir dürlü behane ile bir ferd karışdırılmıyub muafiyyetleri reayadan bir nefere sari olmağa Ve kendüler dahi gayri yerde sakin olmak isterler ise men' olunmağa Ancak bu mahalden kalkub sakin oldukları

mahalde muaf ve müsellemez deyu iddiada olmayub sakin olmak murad eyledikleri yerlerde sayir reaya gibi teklifleri edâ ideler Ve sakin oldukları kariyyelerde olan kadimî kiliseler yedlerinde ibka olunub sayir ehli zimmet reaya gibi âyinlerin icra idüb harbâa müşrif oldukda emri şerifim virilür ise mesağı şer'i olduğu mertebe tamirine mümanaat olunmıya Minbaad müceddeden kilise bina ve ihdas eylemiyeler Ve ruhbanları dahi muaf olub mürd olanlarını kaldırmakda ve tezvic ve gayri âyinlerin mabeyinlerinde icra idüb aharden akçe mutalebe ve bir gayri vechile rencide olunmıya Ve hassı mezbur toprağında hallerine göre taksim olunan arazide her kes kendü mallerile yaptıkları mülk menzile ve araziye mutasarrıf olub hayatında malik olalar Mürd oldukdan sonra varislerine meccanen intikal eyleyüb tapo ve resim teklifi ile dahlü taarruz olunmıya Ve aralarında zuhur iden dava ve nizaları rızalarile beyinlerinde tevfiik mümkün olmaz ise civarlarında olan kuzat şer'i şerif muktezasınca fasleyleyüb kadılar ve mütesellimler ve voyvodalar bir dürlü behane ile içlerine girüb devir eylemiyeler Ve etrafı civarlarında yollarda ve kırlarda bir dürlü fesad eylemeyüb fesadları zuhur ider ise muktezayi şer' üzre sezalarına göre ceza tertib oluna Lâkin bu babda teftiş ve tefahhus olunub hilâf inha ile kimesneye gadir olunmıya Ve memaliki mahrusemde sayir tüccar gibi emniyyet ve selâmet ile ticaret idüb kanun üzre gümrüklerin bir defa edâ idüb tezkerelerin aldıktan sonra tekrar gümrük ve hilâfı emir ve defter bac ve gayri tekâlif talebile rencide olunmıyalar Ve madamki yedlerinde emri şerifim olmıya müste'men vilâyetlerine varub gelmiyeler Ve aralarında kimi dilerler ise ahvallerin ihtiyarları marifetile görmek için kendü rızalarile nasbolunub kendüden nesne teklif olunmıya Ve madamki sadakat ve istikamet üzre kendü hallerinde olub bir dürlü habasetleri zuhur eylemiye zikrölunan arazide bu şurut ve kuyud üzre sıyanet ve himayet olunub bilâ mucib hilâfı emri hümayun ahardan rencide olunmıya Ve öşre muadil maktuları taraflarından Hazinei âmireme teslim oluna Ve bu şurut üzre arazii mezkûrede sakin olduklarından sonra seferi hümayunum vaki oldukca tarafı miriden yalnız tayinatları virilmek üzre beş neferden bir nefer tüfenk endaz kapudanları ve bayrakdarlarile sefer virüb hidematı hümayunumda mevcut bulunmak şartile arazii mezkûrede olan kuraya cümlesi iskân olunmak üzre rikâbı hümayunuma arz ve telhis olundukda haklarında mekârimi seniyyei husrevanem erzani kılınub şurutu mezkûre üzre ikametleri için sadır olan hattı hümayunu (m) şevketmakrunum mucibince yedlerine nişanı hümayunum virilüb ve iskânları için Dergâhı muallâm kapucı başlarından...

دام سجدہ mübaşir tayin ve irsal olunmağın senki mevlânayı mumaillehsin emri şerifim vusulünde mübaşiri merkum marifetile taifei mezburenin cümlesini tafsil olunan şurut ve kuyud üzre arazii mezkûrede iiva ve iskân itdirüb ve kaç nefer ise kapudanları marifetile tahrir ve defter ve mahalline kayıd olunmak üzre alelesami defterini ve iskân olundukları kuranın tayin olunan hudud ve sınırı defterini mübaşiri merkumun yedine teslim ve deri devletmedarıma irsal eylemen babında fermanı âlişanım sadır olmuştur Fi evasıtı m 1111.

Kurslulara verilen arazi dağlık ve taşlık olduğu cihetle kendilerinin başka bir tarafa yerleştirildiklerine dair.

Berkofce برکوفچه kadısına hüküm ki

Bundan akdem Tameşvar ve Belgırad ve olhavalide hidmetde olub memuren Niğbolı'ya gelân Erdellü ve Macar Kursluları bir kaç seneden beru vatanların terk ve devleti aliyyemin sayei himayesine iltica idüb esnayı cenkde sadakat ve istikamet üzere hidmetde olmalarile mekârımı seniyemden badelyevm dahi ziri himayei Padişahanemde olmak üzere ehil ve ayal ve evlâd ve ensablarile Paşa sancağında پاشا سنجانی vaki Çet-rofça hassı kurası toprağında ikamet eylemek üzere iskânlarıyçün Dergâhı muallâm kapucı başlarından Elhac علی Ali دام مجده mübaşeretile emri şerifim şerefyaftai sudur olub lâkin Çetrofca hassı kariyyeleri balkan ve sengistan mahalde vaki olub kabili ziraat ve hirasat olmadığı ecilden mahalli mezbura on saat baid mahalde yine hassı mezbur kurasından olmak üzere Paşa sancağında پاشا سنجانی Şehir köyü شهر کوئی nahiyesinde Rason راسون nam kariyye ve Berkofca برکوفچه nahiyesinde İslâvnik اسلامونک nam kariyyeler ile yine livai mezburde ve nahiyei mezkûrde ziamet kurasından pro-gorrice پروغورچه nam kariyye hâli olub ve yine Vidin ویدین havassından olmak üzere Vidin ویدین sancağında Bolemye nahiyesinde İslavik اسلامونک ve Merkofce nam kariyyeler dahi istilâyı keferesebebi ile hâli ve harab olub zikrolunan kuranın arazi ve mezariî tayifei merkumenin cümlesine kifayet ider deyu iltimaslarile senki mevlânayı mumaliyeh sin arz ve Defterhanei âmi-remde mahfuz olan defteri icmal ve derdesti cedid defterlerine müracaat olundukda vechi meşruh üzere zikrolunan Rason راسون ve İslavnik اسلامونک ve Merkofce nam kariyyeler havassı hümayun kurasından ve mezkûr Bro-garrice پروغورچه nam Selim Çavuş سليم چاوش ve Hüseyin حسين nam sipahinin derdestiyyet üzere üzerlerinde olduğu mastur ve mukayyed bulunmağla zikrolunan kura ve toprakları harap ve hâli olduğuna binaen tayifei mezbure mahalli mezkûrede ikamet itmek üzere kendülere ve evlâd ve ev-lâdlarına tayin ve tahsis olunub ve tayifei mezbure kaç nefer ise badel-yevm sayir reayadan içlerine reaya karışmamak için alelesami kapu-danları marifetile tahrir ve defter ve hassı mezburda olan kuradan kaç kuraya iskân olunmak iktiza ider ise hallerine göre mabeyinlerinde hüsnü ittifak ile yerleri taksim ve cümlesi yerleşdirilüb ve ziraat ve hirasetle-ri için kendülere kadri kifaye gösterilân arazilerine hudud ve sinur vaz' olundukdan sonra hassı mezbur toprağından nemikdar arazi hâli kalur ise anı dahi başka tahrir ve zabt ve hassı mezbur toprağında faraza şimdi-yê değin eğer ahar mahallerin reayasından ve eğer iskânları vaktinde fi-rar itmekle sonradan gelmiş kadimî reayasından kimesne bulunur ise yahud bundan sonra dahi gelmek ihtimali olur ise badehu fermanı hü-

mayunumla olmakuleleri dahi isim ve resimleri ve mukaddema raiyyet kayıd olundukları mhaallerile marifeti şer'le tahrir ve defter ve bir mü-nasib mahalle iskân olunub bunların içlerine karışdırılmıya Ve taifei mezbureden beş seneye değin hakkı arazi taleb olunmıyub kendülere in'am ve ان شاء الله تعالى beş seneden sonra ösüre muadil maktu, kayıd olunub vechi meşruh üzre maktuların virdiklerinden sonra cizye ve sair tekâlifi örfiyye ve şakkadan muaf ve müsellemler olalar Amma sayir reayadan içlerine badelyevm bir dürlü behane ile bir ferd karışdırılmıyub muafiyetleri reayadan bir nefere sari olmağa Ve kendüler dahi gayri yerde sakin olmak isterler ise men' olunmağa Ancak bu mahalden kalkub sakin oldukları mahalde muaf ve müsellemler deyu iddiada olmıyub sakin olmak murad eyledikleri yerlerde sayir reaya gibi tekliflerin edâ ideler Ve sakin oldukları kariyyelerde olan kadimî kiliseler yedlerinde ibka olunub sayir ehli zimmetmet reaya gibi âyinlerin icra idüb haraba müşrif oldukda emri şerifim virilür ise mesağı şer'i olduğu mertebe tamirine mümanaat olunmağa Minbaad müceddeden kilise bina ve ihdas eylemiyeler Ve ruhbanları dahi muaf olub mürd olanların kaldırmakda ve tezvic ve gayri âyinlerin mabeyinlerinde icra idüb ahardan akçe mutalebe ve bir gayri vechile rencide olunmağa Ve hassı mezbur toprağında hallerine göre taksim olunan arazide her kes kendü mallerile yaptıkları mülk menzile ve araziye mutasarrıf olub hayatında malik olalar Mürd oldukdan sonra varislerine meccanen intikal eyleyüb tapo ve resim teklifi ile dahlü taarruz olunmağa Ve aarlarında zuhur iden dava ve nizaları rızalarile beyinlerinde tevfiik mümkün olmaz ise civarlarında olan kuzat şer'i şerif muktezasınca fasleyleyüb kadılar ve mütesellimler ve voyvodalar bir dürlü behane ile içlerine girüb devir eylemiyeler Ve etrafı civarlarında yollarda ve kırlarda bir dürlü fesad eylemeyüb fesadları zuhur ider ise muktezayı şer' üzre sezarlarına göre ceza tertib oluna Lâkin bu babda teftiş ve tefahhus olunub hilâf inha ile kimesneye gadir olunmağa Ve memaliki mahrusemde sayir tüccar gibi emniyyet ve selâmet ile ticaret idüb kanun üzre gümrüklerin bir defa eda idüb tezkerelerin aldıktan sonra tekrar gümrük ve hilâfı emir ve defter bac ve gayri tekâlif talebile rencide olunmıyalar Ve madamki yedlerinde emri şerifim olmağa müste'men vilâyetlerine varub gelmiyeler Ve aralarında kimi dilerler ise ahvallerin ihtiyarları marifetile görmek için kendü rızalarile nasbolunub kendüden nesne teklif olunmağa Ve madamki sadakat ve istikamet üzre kendü hallerinde olub bir dürlü habasetleri zuhur eylemiye zikrolunan arazide bu şurut ve kuyud üzre sıyanet ve himayet olunub bilâ mucip hilâfı emri hümayun ahardan rencide olunmağa Ve öşre muadil maktuları taraflarından Hazinei âmireme teslim oluna Ve bu şurut üzre arazi mezkûrede sakin olduklarından sonra seferi hümayunum vaki oldukça tarafı miriden yalnız tayinatları virilmek üzre beş neferden bir nefer tüfenk endaz kapudanları ve bayrakdarlarile sefer virüb hidematı hümayunumda mevcut bulunmak şartile arazi mezkûrede olan kuraya cümlesi iskân olunmak üzre rikâbı hümayunuma arz ve telhis olundukda haklarında mekârimi seniyyei husreva-

nem erzani kılınub şurutu mezkûre üzre ikametleriyçün sadır olan hattı hümayunu şevketmakrunum mucibince yedlerine nişanı hümayunum virilüb ve iskânları için Dergâhı muallâm kapucı başlarından... دام مجده mübaşir tayin ve irsal olunmağın senki mevlânayı mumaliyehsin emri şerifim vusulünde mübaşiri merkum marifetile taifei mezburenin cümlesini tafsil olunan şurut ve kuyud üzre arazii mezkûrede İva ve iskân itdirüb ve kaç nefer ise kapudanları marifetile tahrir ve defter ve mahalline kayıd olunmak üzre alelasami defterini ve iskân olundukları kuranın tayin olunan hudud ve sınırı defterini mübaşiri merkumun yedine teslim ve deri devletmedarına irsal eylemen babında fermanı âlişanım sadır olunmuşdur Fi evasıtı ra 1111

72

Kurustlardan kürek cezasına mahkûm olanların afliesine dair.

Kapudan vezir Hüseyin Paşa'ya hüküm ki

Andıraşi Yanoş اندراشی يانوش ve Pılaşko Niko پلاشكو نيكو ve Yanoş Yanos پلاشكو يانوش ve Pılaşko Yanoş پلاشكو يانوش ve İstefan Mihał استيفان ميخال nam altı nefer Macarlar süddei saadetime arzuhal virüb bundan akdem Tırnova طرنووه kazâsında haydud eşkıyasından olmak üzre ahiz ve kürek çekmek üzre Edirne ادرينه den Tersanei âmirem zindanına vaz' olunan kırk beş neferden olmarile cürümleri af ve ıtlak olunmak babında inayet reca eyledikleri ecilden ıtlak olunmaları babında fermanı âlişanım sâdır olmuşdur Fi evasıtı b 1111.

73

Tököli İmre'nin Belgrat'taki konağına tecavüz olunmamasına dair.

Belgırad valisine hüküm ki

Tököli İmre توکولی ايمره gelüb Belgırad'da بلغراد vaki mutasarrıf olduğı mülk menzili konak olmak üzre bundan akldem emri şerifim sadır olmuşiken sabıkan Niğbolı نيكبولي mutasarrıfı İbrahim Paşa ابراهيم پاشا cebren konub ve içinde olan âdemleri darb idüb gadir itmekle menzili konak hakkıyla taarruz olunmamak babında vechi meşruh üzre yazılmışdır Fi evaili l 1113.

74

Istanbul'da oturan Tököli İmre ailesine Fener'de veya Balat'ta bir ev tedarikine dair.

Âsitane kayımakamına hüküm ki

Tököli İmre ختمت عواقبه بالخير in zevcesi olan Zirin İlone [1] arzuhal gönderüb bundan akdem mahrusei İstanbul'da zakine olduğu hane-
den fermanı şerifimle Erdel اردل capu kethüdaları hanesine girüb lâkin
hanei mezbur harab ve ziyk olub derununda sakın olmak mümkün olma-
mağla Fener'de [2] ve yahud Balat'da bir münasib konak tayin olunmak
babında hükmü hümayunum reca itmeğin sen ki veziri müşarünileyhsin
sahibinin rızasile ücreti kendü tarafından virilmek üzere bir münasib ha-
ne tedarik olunmak babında deyu yazılmışdır Fi evalili r 1112.

75

Tököli İmre'nin maiyetindeki adamlara şarap verilmesine dair.

Âsitane kaymakamına ve bostancı başı ve sekban başıya hüküm ki
Tököli İmre موكلي اميره mühürlü arzuhal gönderüb kendünün ve yanında
olan âdemlerinin kefafı nefisleriyçün İstanbul'a استانبول karib iskele ve
yalılardan bin yüz on üç senesine mahsub olmak üzere akçesile iştira ey-
ledüğü üç bin mudra hamirin nakline mümanaat olunmamak babında
hükmü hümayunum reca itmeğin mu'tadı kadim üzere üç bin mudra ha-
mirin İznikmid'e nakline mümanaat olunmıya deyu yazılmışdır Fi availi
r 1113.

76

Tököli İmre ailesinin İznikmid'e nakline dair.

İstanbul استانبول kaymakamına hüküm ki

Senki veziri müşarünileyhsin ختمت عواقبه بالخير Tököli İmre افتخار الامراء العظام العيسويه
Kıraliçe ve sayir etbayle kaldırub yanlarına mu'temedünaleyh âdemler
koşub İznikmid ازنكמיד e nakil ve anda bir makul ve münasib mahalde
iskân eylemen. babında hattı hümayunu şevketmakrunumla fermanı âli-
şanım sâdır olmuştur deyu yazılmışdır Fi evaili r 1113.

77

Erdelli ve Kurus Macarların Türkiye'de ticaretlerine dair.

Ve...ve... kadılarına hüküm ki

Erdellû ve Macar Kurslularından ve ... ve ... sayirleri arzuhal ider
Bunlar memaliki mahrusemde sayir tüccar gibi ticaret eylediklerinde
meta'larının gümrüklerin kanun üzere bir defa edâ idüb tezkerelerin al-

[1] Zirini İlona.

[2] Tököli 1107 senesinde de Fener'de oturmuştur.

dıktan sonra tekrar gümrük talebile rencide olunmak icab itmez iken kanun üzre gümrüklerin virüb tezkerelerin aldıklarında meta'larından ahar mahallerde olan ümena tayifesi tekrar gümrük mutalebesile nişanı hümayunuma muhalif rencide eylediklerin bildirüb olbabda hükmü hümayunum reca itdikleri ecilden nişanı hümayunum kaydına muhalif rencide eylediklerin bildirüb olbabda hükmü hümayunum reca itdikleri ecilden nişanı hümayunum kaydına müracaat olundukda memaliki mahrusemde sayir tüccarının emniyyet ve selâmet ile ticaret idüb kanun üzre gümrüklerin bir defa edâ idüb tezkerelerin aldıktan sonra tekrar gümrük ve hilâfı emir ve defter bac ve gayri tekâlif talebile rencide olunmıyalar deyu mastur ve mukayyed bulunmağın nişanı hümayunum mucibince amel olunmak üzre yazılmışdır Fî evasıtı r 1113.

78

Tököli'nin zevcesi Zirini İlona'nın İzmid'e nakline dair.

İznikmid از نیکمید kadısına ve Koca İli قوجه ایلی mütesellimine hüküm ki

Tököli İmre ختمت عواقبه بالخیر nin zevcesi Kırالیçe ve sayir etbaile İznikmid از نیکمید e nakil ve anda bir makul ve münasib mahalde iskân itdirilmek babında rikâbı hümayun tarafından fermanı âli sâdır olmağla bir münasib konak tayin olunmak üzre hüküm yazılmışdır Fî evasıtı r 1113.

79

Erdellilerle Macar Kursluların ellerinde tezkere olmadıkça hariç memleketlere gitmemelerine dair.

Bervechi arpalık Niğbolı sancağına mutasarrıf olan Ali دَام أَقْبَالِه علی ye hüküm ki

Bundan akdem Tameşvar طمشوار ve Belğirad بلغراد ve olhavalide hidmetde bulunmalarile avatıfı aliyyei husrevanemden ehil ve ayallerile Çetrofçe چتروفچه hassı arazisinde ikametleri fermanım olan Erdellû ve Macar Kursluları memaliki mahrusemde sayir tüccar gibi emniyyet ve selâmet ile ticaret idüb kanun üzre gümrüklerin bir defa edâ idüb tezkerelerin aldıktan sonra tekrar gümrük ve hilâfı emir ve defter bac ve gayri tekâlif talebile rencide olunmıya ve madamki yedlerinde emri şerifim olmıya müste'men vilâyetlerine varub gelmiyeler deyu kendülere ihsanım olan nişanı hümayunumda mastur ve mukayyed olub ve mukaddema mesfurlardan bazıları müste'men vilâyetlerine gitmek arzusile Tameşvar طمشوار yakasına ubur kasında olduklarında madamki yedlerinde emri şerifim olmadıkça Tameşvar طمشوار yakasına uburdan men' birle emri şerifim sâdır olmuşiken mütenebbih ve mütezecir olmıyub hâlâ mesfurlardan bazıları

fermanı hümayunuma muhalif Tuna طونه iskelelerinden Tameşvar طمشوار yakasına ubur eyledikleri istima olunmagin senki mirimîranı mumai-leyhsin emri şerifim vusulünde zikrolunan Erdellû ve Macar Kurslularına mühkem tenbih ve te'kid eyliyesinki ikamet eyledikleri arazide mukaddema fermanım olduğu üzre zer' ve harsle meşgul ve kâr ve kisiblerinde ve ticaretlerinde kendü hallerinde olalar Şöyleki badettenbih mütenebbih ve mütezecir olmıyub bilâ fermanı hümayun Tameşvar طمشوار yakasına zehab ve eyab kasdında olanlar ahiz ve mühkem haklarından gelinür Ana göre cümlesin habir ve agâh eylemen babında fermanı âlişan sâdır olmuşdur Fi evasıtı za 1113.

80

Bu mesele hakkında sair Paşalara ve kadılara yazılan hüküm.

Belgırad muhafızı vezir Hasan Paşa ve Belgırad monlasına hüküm ki

Bundan akdem Tameşvar طمشوار ve Belgırad بلغراد ve olhavalide hidmetde bulunmalarile avatıfı aliyyei husrevanemden ehil ve ayallerile Çetrof-ce hassı arazisinde ikametleri farmanım olan Erdellû ve Macar Kursluları memaliki mahrusemde sayir tüccar gibi emniyyet ve selâmet ile ticaret idüb kanun üzre gümrüklerin bir defa edâ idüb tezkerelerin aldıktan sonra tekrar gümrük ve hilâfı emir ve defter bac ve gayri tekâlif talebile rencide olunmıya ve madamki yedlerinde emri şerifim olmıya müste'men vilâyetlerine varub gelmiyeler deyu kendülere ihsanım olan nişanı hümayunumda mastur ve mukayyed olub ve mukaddema dahi madamki mesfurların yedlerinde emri şerifim olmadıkça Tuna طونه iskelelerinden Tameşvar طمشوار yakasına ubura kat'â ruhsat gösterilmemek üzre tenbih ve te'kidi müşt Emil emri şerifim sâdır olmuşiken mütenebbih ve mütezecir olmıyub fermanı hümayunuma muhalif mezburlardan bazıları Tameşvar yakasına ubur eyledikleri istima olunmagin senki veziri müşarunileyh ve mevlânayı mumai-leyhsin işbu emri şerifim vusulünde sicillâta sebt ve mazmunu münifin rüesayı sefain ve eshabı merakibe ilân ve işaat ve madamki mefsur Kursluların yedlerinde emri şerifim olmadıkça Tuna طونه iskelelerinden ve ma'berlerinden bir taryık ile Tameşvar طمشوار taraflarına geçirilmemek üzre kalemrevi hükûmetinde olan iskele eminlerine ve zabitlerine mühkem tenbih ve tekid ve men' ve zecridüb ve mesfurlardan Belgırad بلغراد tarafında bulunanları dahi mukaddema fermanım olan araziye varub zer' ve hars ile meşgul ve kâr ve kisb ve ticaretlerinde kendü hallerinde olmak üzre iade ve olhavalide kat'â mekslerine ruhsat gösterilmemek babında fermanı âlişan sâdır olmuşdur.

Bir sureti

Bervechi arpalık Niğbolı san-
cağına mutassrîf Ali دام ابواله ya
ve Niğbolı'dan Pançova'ya va-
rınca Tuna sevahilinde vaki
olan kadılara ve iskele emin-
lerine

Bir sureti dahi

Tameşvar beylerbeğisine ve kadısına
Mefsurlardan Tamevar tarafında bu-
lunanlar için

81

Tökölî'nin İzmit'te mutasarrıf olduğu evlere ve çiftliğe dair.

İznikmid از نیکمید kadısına hüküm ki

Süddei saadetime mektub gönderüb medinei İznikmid از نیکمید sakinle-
rinden Papas oğlu Aleksandire پاپاس اوغلی الکساندر nam zimmî meclisi şer'i şeri-
fe varub sabıkan Orta Macar Kırallı Tökölî İmre توكلى ايمره nin nefsi İznikmid
از نیکمید de nemıkdar tasarrufunda menzil olduğın hakıykati üzre ilâm eyle-
mek için varid olan fermanı şerifim mucibince medinei mezburede sakin
vukuffu tammı olan Elhac Mehemed الحاج محمد ve Hacı Mûsâ حاجى موسى ve Mus-
tafa مصطفى ve sayir cemmi gafir meclisi şer'de mesfura inayet ve ihsanım
olan çiftliğinde [1] ekser zaman sakin ve külliyyet ile nakil etmeyüb ekser
esvabı ve âlâtı İznikmid از نیکمید de sakin olduğü hanede olub ve gâhi gelüb
İznikmid از نیکمید de olmağla mefsur Papas oğlu Aleksandire پاپاس اوغلی الکساندر
ve Tanaş Tanaş ve Nikole zimmî yetimleri ile kiliseleri vakfından dahi dokuz bab
odaları bir seneden mütecaviz ilâ yevmina hazâ meccanen zabt ve tasarruf
ve eshabı ücretle ahar menazilde sakinler olub bunlara gadir olundüğün bil-
dirüb olbabda hükmü hümayunum virilmek recasına vakı hali arz eyledü-
ğün ecilden senki mevlânayı mumaillehsin ilâmın mucibince Kırallı mes-
fur için ahiz olunân konaklardan kifayetden ezyed Papas oğlu پاپاس اوغلی nun
hanesi ile yetimlerin ve Kasab oğlu قصاب اوغلی hanesi için tahliye ve sahibi-
ne teslim olunmak için hüküm yazılmışdır Fî evahiri ş 1114.

[1] Bu çiftlik, daha sonra, Kurs çiftliği قرض چفتلى namını almıştır. Çiftliğin hu-
dudu « Kayıdan Lagım deresinden Çökel چوکل e varınca ve andan Yuvacık
kariyyesi yoluna ve andan الجری deresine müntehi » idi. Çiftliğin ilk sahibi « Hadice
Hatun ve badehu mutasarrıf olan rumî morali Haseki Mustafa ve badehu Baltacı Mus-
tafa ve badehu Kurs Kırallı ve badehu veziri sabık Hasan Paşa » mutasarrıf olmuşlardı.
1134 te çiftlik, Mehmet namında birinin tasarrufunda idi.

TÖKÖLİYE DAİR MÜTEFERRİK VESİKALAR

1

Tököli İmre'nin maiyetindeki piyade ve süvariye verilecek erzaka dair.

Belgırad muhafızı veziri mükerrem Cafer Paşa'ya ve defterdar vekili-
ne ve anbar emini Şaban زید قدره a hüküm ki Tököli İmre Kurs Kırılının
yanında olan piyade ve süvari levendatı için zahire virilmek ferman ol-
magin Belgırada gelân mirî zahayirden bin beşyüz kile şair ve bin beşyüz
kile dakik Kırılı mesfur tarafına virilmek için emri şerif virilmek ba-
bında telhis olunub arz olundukda telhis mucibince Maliyeden emri şe-
rif virilmek için fermanı âli sâdır olmagin vechi meşruh üzre emri şerif ya-
zılmak için tezkere virildi Fi 8 za 1104.

2

Tököli İmreye beş yüz kuruş harçlık verilmesine dair.

İzzetlû defterdar Efendi

Erdel Kırılı Tököli İmre توكلي ايمره ye beşyüz gurus harçlık viresin Fi
27 z 1103.

3

Orta Macar kapıkethüdasının istidası ve derkenarı.

Devletlû ve mürüvvetlû Sultanım Hazretleri sağ olsun

Orta Macar Kapu kethüdası ve terceman kullarının işbu mahı müba-
rekede işlemiş nefeka behamız ihsan ve sadaka buyrulmak babında fer-
man devletlû sultanımındır

Bende

Orta Macar

Kapu Kethüdası

Vechi meşruh üzre bin yüz beş cemaziel evveli aylığı için on bin iki-
yüz akçeye tarih mezburede hazine tezkeresi verüldüğü defterde mastur
Ferman sultanım Hezretlerininindir Fi 29 c 1105

4

Tököli İmreye para verilmesine dair.

Şabıkan Edirne امير الامراء الكرام كبراء الفخام ذو القدره الاحترام صاحب العز الاحتشام المختص بمن يدعائت الملك الاعلى
bostancı başısı olub hâliyâ Tuna yalısında zahire kabzına ve emval tahsi-
line memur olan Hüseyin Paşa تعاليه tevkiyi refii hümayun vasıl olıcak

malûm ola ki hâliyâ hidematı hümayunumda külli hidmeti sebk eyliyan
 خدمت عواقبه بالخیر Tököli Kiral افتخار ملات المسيحية hidmeti aliyyemde olub umuru
 lâzimei din ve devletim için akçe lâzım geldüğün ilâm etmekle senki Hüseyin Paşa دامت معاليه sün bu vakti sayir vakte kıyas eylemeyüb emri şerifim
 vardığı saat uhdemde olan hidmetlere mübaşeret olunmamışdır de-
 yu illet ve behane eylemeyüb bin doksan dokuz senesi Sofya ve Berkofca
 ve Sehir köyü ve Samako ve Eznipol ve Pireznik kadılıklarının sorsatı
 ile bin yüz senesi Niğbolı sancağının avarız ve sorastı ve Silistire sancağının
 bedeli nezil ve sorsatı yerli malinden alelhesab beş yük akçe olmak
 üzere on kise akçe tayin ve havale olunmağla على حال tedarik ve mesfurun
 tarafından kabzına memur olan âdemisine teslim itdirdüb عياداً بالله تعالى bir
 saat te'hire kalmakdan begayet ihtiraz ve ihtiyat eyleman babında fer-
 manı âlişanım sadır olmuşdur Buyurdumki hükmü şerifimle... vardıkda
 bu babda sadır olan emri celilül kadrım üzere amel idüb dahi senki Paşayı
 müşarünileyhsin bu vakti sayir vakte kıyas eylemeyüb uhdemde olan hid-
 metlere henüz mübaşeret olunmamışdır dimeyüb işbu emri şerifim var-
 duğı saat bir an te'hir ve tevakkuf olunmamak üzere tayin ve havale olu-
 nan beşyük akçe olmak üzere on kise akçeyi على حال tedarik ve Kırallı mes-
 furun tarafından kabzına memur olana edâ ve teslim idüb ve teslimine
 temessük alub işbu emri şerifimin zahrına hüccet itdirüb hıfz eyliyesin Şöyle
 bilesin Alâmeti şerife itimad kılasın Tahriren filyevmissadis şehri muhar-
 remül haram sene 1100 Elmahruse Edirne.

5

Tököli'ye maişeti için dört yük akça verilmesine dair.

sabıkan اميرالا الكرام كبير الكبرا الامخام ذوالقدر والاحترام صاحب العز والاحتشام المختص حميد عناية الملك الاعلى
 Edirne bostancı başısı olub hâlâ Tuna yalısında zahire kabzına ve dane ar-
 pası tahsiline memur olan Hüseyin Paşa دامت معاليه tevkiyi refii hümayun
 vasıl olıcak malûm ola ki Tököli Kiral خدمت عواقبه بالخیر افتخار الامراء ملات المسيحية işbu senei
 mübarekede hidematı aliyyemde hidmeti sebk etmekle senki Paşayı mu-
 maileyhsin mesfurun maişeti için uhdende olan bin doksan dokuz sene-
 si dane arpası yerli akçesinden yalnız dörtyük akçe tayin ve havale olun-
 mağla imdi işbu emri şerifim vardığı saat meblağı mezburu على حال tedarik
 ve mesfurun medarı maişeti için bir gün evvel tarafından kabzına me-
 mur olana edâ ve teslim idüb ve teslimine temessük alub hıfz eyleman ba-
 bında fermanı âlişanım sadır olmuşdur Buyurdum ki hükmü şerifimle...
 vardıkda bu babda sadır olan emrim üzere amel idüb dahi senki Paşayı
 mummaileyhsin meblağı mezburu işbu emri şerifim vardığı gibi على حال te-
 darik ve Kırallı mesfurun medarı maişeti için bir gün evvel tarafından kab-
 zına memur olana edâ ve teslim idüb ve badetteslim temessük alub ve
 işbu hükmü şerifimin zahrına hüccet itdirdüb hesabına mahsub olmak
 için hıfz eyleyesin Avk ve te'hirden ve ihmal ve müsaheleden begayet ih-

tiraz eyliyesin Söyle bilesin Alâmeti şerife itimad kılasın Tahriren fil-yevmül aşereyn sehri rebiülâhir sen 1100 Elmahruse Edirne.

6

Tököli İmre maiyetindeki askerlere beş yüz çakmaklı tüfek verilmesine dair.

Âsitane kayım makamına ve defterdar vekiline ve mukaddema Kurs Kırallı levendatı için İstanbul tarafından beşyüz aded tüfenk mübaya-sına memur Ahmed زيد قدره e hüküm ki Mukaddema müceddeden teda-rik ve irsali fermanım olan beşyüz aded boylu tüfenk maşalı olmak üzere tahrir ve ferman olmuş idi Lâkin Kırallı mesfurun iltiması üzere zikrolu-nan tüfenkler çakmaklı olmak lâzım gelmekle imdi emri şerifim varduğu gibi beşyüz aded tüfengi çakmaklı geçirdüb serian ve âcilen Edirne'ye ir-sal ve avk ve te'hirden ihtiraz oluna Ve zikrolunan tüfenkler ve çakmak-lıları gayet ıslah üzere yapıdırılıb bir gün mukaddem irsal olunmak üzere emri şerif yazılmak babında ferman ve lâzım gelân behaları kayım me-kam Paşa Hazretleri marifetlerle arz oluna deyu (Baş muhasebeye kayıd ve tezkeresi alına) Tarihsiz.

7

Mesken ücreti için Erdel kapı kethüdasının istidasile derkenarı.

Devletlû ve saadetlû Sultanım Hazretleri sağ olsun.

Bu kulları Erdel kapu kethüdası olmagin kadimi üzere virilân aylıkımı-zı mahallinde derkenar olunub mucibince ihsan buyurulmak babında fer-man sultanımındır.

Bende

Erdel Kapu kethüdası hâlâ

Vechi meşruh üzere rıkâbı hümayunumda mukim olan Erdel kapu kethüdasına ayda sekiz yüz akçe mesken behası virile geldiği defterde mastur olub tezkeresin reca ider Ferman saadetlû sultanımındır Fi i 29 l 1095.

8

Tököli İmre maiyetindeki iki bin beş yüz piyade için dört yüz yirmi üç sığır verilmesine dair.

tevkîyi ختمت عواقبه بالخير Eflak voyvodası olan. قدوة الامراء الملة المسيحية عمدا لبراء الطائفة العيسويه refii hümayun vasıl olıcak malûm ola ki Tököli İmre Kırallı مفرخ الامراء الملة المسيحية in yanında olan ikibin beşyüz nefer piyade levendatının bin yüz beş senesinde veki ruzi kasımdan senei mezbure ruzi hızrına varın-ca altı ayda iktiza iden lâhim tayinatları için gâv mübayaea olunmak lâ-zım gelmekle imdi her bir re'si altışar guruşa olmak üzere ve beheriyçün lâ-

zım gelân iki bin beşyüz otuz sekiz gurus bin yüz beş senesi vilâyeti Eflak cizyesi malinden virilmek üzere vilâyeti Eflak'dan dört yüz yirmi üç re'is gâv muaccelen mübayea ve tedarik ve Kırallı mesfur tarafına teslim idüb ve yedinden mamulün bih temessük alub işbu hükmü şerifimle maan hıfz eyliyesin deyu fermanım olmuştur Buyurdumki hükmü şerifimle... vardıkda bu babda sadır olan emrim üzere amel idüb dahi senki voyvodai mezbursun Kırallı mesfurun yanında olan piyade levendatının lâhim tayinatları için vilâyeti Eflakdan mübayeası fermanım olan olmışdar re'is gâvı mübayea ve tedarik ve Kırallı mesfur tarafına teslim idüb ve teslimine temessük alub ve lâzım gelân behasıyçün vilâyeti Eflak keferesinin bin yüz beş senesi cizyeleri malinden havale olunan olmışdar gurusu işbu hükmü şerifimin zahrına hüccet itdirüb hıfz eyliyesin Şöyle bilesin Alâmeti şerife itimad kılasın Tahriren filyevmussamin velaşreyn şehri safe-rül hayir sene 1105 Sahrayi Belgrad.

9

Bu meseleye dair Budin kadısı tarafından tanzim olunan hüccet.

الاقرار والتصدق واقعات عندي على التحقيق
تتمه اهل الانام مصطفى القاضي بدين
عفي عنه
مهر

Sebebi tahriri kitabı şer'i budur ki

افتخار الامراء الملة المسيحية Orta Macar Kırallı ve Erdel hâkimi olan Tököli İmre Kırallın baş kapudanı olub ve cemii umurına tarafından vekili şer'isi ve hâlâ medinei Vidin'de sakin olan Madcı مادی kapudan meclisi şer'i şerifi lâzumultevkirde bilfiil Eflak biği kapudanlarından işbu rafiül vesika kapudan Valsilya veledi Barbol واصله ولد باربول muvacehesinde ıkrarı tam ve takriri kelâm idüb tarafı devleti aliyyeden müekkilim Kırallı mezkûr için ahiz ve kabız ayledim didikde غب التصديق الشرعي ماوقع بالطلب kütüb olundu.

Suhudül hal

Kaşap Mustafa Beşe bin Ahmed Ahmed bin Abdullah Muhzır	Hasan Ağa bin Mahmud Terceman	Mehmed Celebi bin İbrahim ran	Yahya Beşe bin Mustafa
---	----------------------------------	-------------------------------------	---------------------------